

3. Basın Açıklamaları

3.1. Çağdaş Demokrat Toplumcu Mimarlar Büyük Çoğunlukla Seçimleri Kazandı

14.04.2010 / 2010.08.18167

Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi'nde "meslek ilkeleri, kamu ve toplum yararı" doğrultusunda sürdürülmekte olan çalışmaları daha da geliştirerek birlikte sürdürebilmek amacıyla 13-14 Mart 2010 tarihinde gerçekleşen 41. Dönem Olağan Genel Kurulu'nda aday olan mevcut yönetimin desteklediği Çağdaş Demokrat Toplumcu Mimarlar oy kullanan meslektaşlarının büyük çoğunluklu oyu ile seçimleri kazandı.

Üç listenin yarıştığı seçimleri kazanan Çağdaş Demokrat Toplumcu Mimarlar tüm meslektaşlarına seçimlerden önce çalışma ilkelerini aşağıdaki gibi özetlemiştir:

- Mesleğin çağdaş, bilimsel yöntemlerle ve yaklaşımlarla ve zenginleştirerek desteklenmesini sağlayacak çalışmalara hız vermek,
- Toplum yararını tartışmasız olarak kişisel çıkarların üzerinde tutmak, toplumsal sorumluluk duygusunu meslek alanında yaygınlaştırmak,
- Neo-liberal politikalarla kamu kaynaklarının tüketilmesine, özelleştirmeler ve ayrıcalıklı imar uygulamaları yoluyla kentsel mekânın kamu yararı önceliğini yitirmesine "dur" demek,
- İstanbul'un kentsel dönüşüm sürecinde, giderek yoğunlaşan hukuk dışı uygulamalarla mücadele etmek, uluslararası gayrimenkul pazarının rant projelerine ve sözcülerine geçit vermemek,
- Serbest dolaşım ile ilgili dayatılan yasal düzenlemeler sürecinde, ülkemiz mimarlarının haklarını korumak ve bu çerçevede mesleğimizin kalitesini yükseltmek,
- Mimarların ekonomik krizle birlikte giderek artan sorunlarının aşılmasını sağlayacak mimarlar arası dayanışmayı güçlendirmek ve mimarlığın her alanında hizmet veren meslektaşlarımızın mesleklerini özgürce uygulayabilmeleri konusunda çözüm üretmek,
- Mesleğin gelişimi ve nitelikli mimarlık hizmetlerinin en önemli araçlarından biri olan yarışma kurumunun, özellikle kamu projelerinde uygulanmasının takipçisi olmak,

- Bilim insanlarının, mimarlık eğitimi ve araştırmaları için gerekli olan demokratik-özgür ortamlardan ve destekten yoksun bırakılmalarına, mimarlık eğitiminin hızla nitelik kaybetmesine “dur” demek,
- Mesleki alandaki gelişmelere bağlı olarak hızla artan bilgi gereksinimini karşılamak üzere başlatılan sürekli mesleki gelişim çalışmalarını kurumsallaştırmak ve yaygınlaştırmak,
- Artan küresel sorunları (savaşlar, kültürel tahribat, iklim değişikliği vb) mimarlık gündemine taşımak ve bu konularda ulusal ve uluslararası dayanışmayı güçlendirmek,
- Adaleti, hukuku ve kurumsallığı mesleğimizde her türlü sürecin temel ilkesi kılabilmek,
- Avrupa Kültür Başkenti ilan edilen İstanbul’un mimarlık kültürünü toplumun gündemine taşımak, İstanbul Kültür Forumu girişimi ile kentsel sorunlara karşı mimarlık ve kent dayanışma ortamlarını desteklemek ve kurumsallaştırmak,
- Mimarlar Odası’nda demokratik, katılımcı ve şeffaf yönetim anlayışını devam ettirmek,
- Mimarlığın toplumcu, ilerici, aydınlık, yaratıcı yüzünü hayata taşıyabilmek.

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi 41. Dönem Şube Yönetim Kurulu aşağıdaki isimlerden oluşmaktadır:

Deniz İncedayı, Sabri Orcan, Sami Yılmaztürk, Ömer Mutlu, Gazanfer Karlıca, Tores Dinçöz, Mustafa Fazlıoğlu, Ayşen Ciravoğlu, Feride Önal, Hüseyin Kargın, Yılmaz Yıldırım.

3.2. Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi 41. Dönem Genel Kurulu ve Seçimleri Sonunda Belirlenen Yönetim Kurulu Görev Dağılımı Yaptı

18.03.2010 / 2010.08.18194

Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi’nin 13-14 Mart 2010 tarihlerinde gerçekleşen 41. Dönem Genel Kurulu ve seçimleri sonucunda oy kullananların büyük çoğunluğunun oyları ile seçilen ve

“kamu ve toplum yararı” doğrultusunda geleneksel çalışmalarını sürdüren “Çağdaş Demokrat Toplumcu Mimarlar” güven tazeledi.

Yönetim Kurulu’nun 17 Mart 2010 tarihinde yapılan 1 numaralı toplantısında görev dağılımını aşağıdaki gibi gerçekleştirmiştir:

Başkan	: Deniz İncedayı
II. Başkan	: Sabri Orcan
Sekreter Üye	: Sami Yılmaztürk
Sayman Üye	: Ömer Mutlu
Üye	: Gazanfer Karlıca
Üye	: Tores Dinçöz
Üye	: Mustafa Fazlıoğlu
Üye	: Feride Önal
Üye	: Ayşen Ciravoğlu
Üye	: Hüseyin Kargın
Üye	: Yılmaz Yıldırım

Genel Kurula ve seçimlere katılarak katkı sunan tüm meslektaşlarımıza teşekkür ediyoruz.

Kamuoyuna ve meslektaşlarımıza duyurulur.

Saygılarımızla,

TMMOB Mimarlar Odası

İstanbul Büyükşehir Şubesi

3.3. Mimar Sinan’ı Ölümünün 422. Yılında Saygı ile Anıyoruz

09.04.2010 / 2010.8.18380

Mimarlar Odası, 9 Nisan Mimar Sinan’ın ölüm yıldönümü nedeniyle düzenlenen anma etkinlikleri çerçevesinde, her yılın bildirisini mimarlık camiasının farklı isimlerine yazdırmaktadır. Bu yılın Mimar Sinan bildirisini değerli hocamız Prof. Orhan Şahinler hazırlamıştır. Hocamızın “Koca Sinan” başlıklı bildirisini aşağıda ilginize sunuyoruz:

Koca Sinan

Prof. Orhan Şahinler

9 Nisan 2010 tarihi, Osmanlı İmparatorluğu'nun klasik mimarisini temsil eden eşsiz ustanın, Koca Sinan'ın 422. ölüm yılı...¹

Cihan İmparatorluğu Osmanlı'nın en görkemli dönemini, gücünü yansıtan, adeta sonsuza kadar direnecek olan soylu yapılarını inşa eden mimarının, Koca Sinan'ın yaşama veda edişinin dört yüz yirmi ikinci yılı...

Alçakgönüllülük, sağduyu, mantık, akıl, yaratıcı zekânın birlikteliğinin örneği olan Koca Sinan'ın, Osmanlı İmparatorluğu'nda varlıklarını koruyan Grek, Roma, Bizans uygarlıklarını özümseyerek klasik bir mimari yaratan bilgenin dünyadan ayrılışının dört yüz yirmi ikinci yılı...

Duru, yalın, dolgun kitleler üzerinde dengelenen ana kubbe ve kubbecikler dizgesini kuran, mühendislik yeteneğiyle mimarlık zarafetini bütünleştiren büyük ustasının alçakgönüllü kabrine çekilişinin dört yüz yirmi ikinci yılı...

Ulu Süleymaniye Camii'ne Haliç sırtlarında en etkili yeri seçerek günün her anında İstanbul halkına mimarisinin özgün, etkin kitlesini sunan bir yaratıcının garip dünyadan göçüşünün dört yüz yirmi ikinci yılı...²

Tanrıya yakarışı ifade eden Selimiye Camii'nin görkemli, anıtsal kitlesini bütünüyle yaratan büyük, eşsiz bir yeteneğin, mimarın çileli mesleğinden ayrılışının dört yüz yirmi ikinci yılı...

* * *

Koca Sinan'ın görkemli ve en yalın imparatorluk yapılarının söylemlerine yansıyan, alçakgönüllü kişiliği, kimliği, erdemliliği, soyluluğudur. Edirne Selimiye Camii ile Üsküdar Şemsi Paşa Külliyesi, Tophane Kılıç Ali Paşa Camii ve Külliyesi, Kadırga Sokollu Mehmet Paşa Camii bu tanımı doğrulayan örneklerdir. Her biri birer başyapıttır...

Sinan'ın en yalın, etkili, masif yapısı, sanırım Ayasofya Hamamı'dır.³ Ayasofya Hamamı klasik değerleri, nitelikleriyle olağanüstü, olağandışı bir yapıdır. Çok çok özel etkin masif mimarisi, kitlesel farklılıklar, farklılıklar arası kurulu olan denge, geçişlerle sağlanan bütünlüğüyle de eşsizdir.

Ayrıca Koca Sinan'ın inşa ettiği külliyelerin vaziyet planlarının kurguları, kurgulardaki kitleler, kitle lekelerinin işlevselliklere göre oluşan hiyerarşik konumları mimarın olgunluğu, deneyimi kişiliğini yansıtmaktadır; özeldir, özelliklidir...

Kadırga Sokollu Mehmet Paşa'nın iç-dış mekânsal kurguları, avluya giriş, geçişte değişik mekânsal algılamalar, Eyüp Zal Mahmut Paşa Külliyesi'nin doğal zeminle olan uyumu, sınırlı alanda akılcı dış mekân zenginlikleri için kotların ustalıklı kullanımları şaşırtıcı örneklerdir...

Koca Sinan'ın özelliklerindendi, yapısal sistemde tutarlılık, yatay ve düşey kurguda bütünlük. O bütünlüktü zamanın etkilerine, doğanın olumsuz koşullarına, depremlere direnen. Yine o bütünlüktü, yalın, soylu, güçlü mimari ifadeleri yaratan...

Köprüler, su kanalları, kemerleri, su terazileri inşa eden Koca Sinan, mimar olduğu kadar da bilgili, deneyimli, üstün yetenekli bir inşaat mühendisiydi; Osmanlı İmparatorluğu'nun gücünü yansıtan, yapıtlarıyla imparatorluğu yüceltip taçlandıran üstün niteliklere sahip yaratıcı bir mimar, eşsiz usta, ölümsüz bir tarihi kişilikti...

* * *

Sanırım 1950 yılı ilkbahar sabahlarından biriydi. O sabah, unutulmayan bir sabahı benim için.

İlk kez Süleymaniye Camii'ni günün ilk ışıklarında görecektim, gergindim. Karaltılı Cihangir Parkı'nda günün ışmasını beklemiş, fazla sabredemeyip aceleci, canlı adımlarla çekim alanı, Süleymaniye Camii'ne yürümüştüm.

Yürüyüşüm zindeydi. Gün doğumuna doğru Haliç/Altın Boynuz'u seyrederek Galata Köprüsü'nü geçiş büyük bir keyifti. Ulu Cami'ye bir an evvel ulaşmalı, kuzey terasından günün doğuş anını, sabahın kızıl ışınları altında İstanbul'u, Süleymaniye Camii'ni görmeliydim...

Caminin kuzey terasına vardığımda, güneşin ilk kızıl ışınlarının aydınlattığı eşsiz İstanbul'u, İstanbul'un henüz dokunulmamış olan semtleri, Haliç, Beyoğlu, Boğaziçi'ni doyumsuz bakışlarımla seyretmiş, kucaklamıştım...

Alacakaranlıkta cami avlusu, son cemaat yeri, cami içinin o çok özel mistik ortamında saygılı, suskun insanlarla birlikteydim... Ana kubbe ve kubbeciklerde yankılanan sözcüklerin anlamı, sözcüklerin neler içerdiği benim için o an galiba belirsizdi. Önemli olanlar, önceliklerim başkaydı.

Sade “insanda bu duyarlılıkları hazırlayan neler olabilir?” diye kendi kendime soruyordum.

Söz konusu duyarlılıkları hazırlayan, yüzyıllarca nesillerin vicdanlarıyla ruhlarında o çok özel ürpertiye yaratan gizemleri, mistik ortamı kavramaktı isteğim.

“O çok özel ürpertiye, çekiciliği, mistik ortamı hazırlayan ya da yaratanın **Mimar Koca Sinan’ın dehası olmalı**” diyordum...

Notlar

1. Doğumu 1588, 7 Nisan 2010, 422’nci ölüm yıldönümü.
2. 1550-57 olgunluk dönemi.
3. 1556.

3.4. Cercle d’Orient ve Emek Sineması’na Neden Sahip Çıkılmalı?

12.04.2010 / 2010.08.18395

İstanbul İli, Beyoğlu İlçesi, Hüseyin Ağa Mahallesi Sakızağacı Sokak 5 pafta 29, 30, 31, 32, 33 (eski 27, 28, 1) parselleri kapsayan adada, tescilli Melek Apartmanı, İskentini Apartmanı, İpek Sineması ile birlikte bir asırdan fazla İstanbul’un kültür yaşamına damgasını vuran ve yalnızca İstanbul’un değil Türkiye’nin en eski ve görkemli sinema salonlarından olan, perdesinin her iki yanında yer alan *art nouveau* tarzı melek figürlerinden aldığı “Melek” ismi Emekli Sandığı’na geçtikten sonra “Emek” olarak değiştirilen; tarihi kimliği, barok ve rokoko bezeli duvarları, 875 kişilik ihtişamlı salonu, görkemli perdesi ve yüksek duvarları ile son yirmi yıldır Uluslararası İstanbul Film Festivali’ne de ev sahipliği yapmakta olan Emek Sineması ile Cercle d’Orient binası kompleksindeki en eski yapılardan birisi olan ve 1884’te Mimar Alexandre Vallauray tarafından projelendirilerek Abraham Paşa tarafından inşa edilen bina bulunmaktadır.

Anılan yapılar kültürel ve mimari değerleri nedeni ile Docomomo (Documentation and Conservation of Buildings, Sites and Neighborhoods of the Modern Movement) listelerine girmiştir.

Söz konusu yapılar ile ilgili olarak, alanda İstanbul 1 No’lu Koruma Kurulunun 29.08.1991 ve 2917 sayılı kararı ile “Cercle d’Orient binası ile Emek sinemasında müdahale biçiminin iç ve dış görünümünü, karakter ve görünen malzeme ile süslemelerini ve plan özelliğini bozmayacak

müdahalelerin yapılabileceği yapılardan olduğuna, parselde yer alan diğer yapılarda yapılacak müdahale biçiminin ise gabarisini, dış mimari görüntüsünü aynen korumak kaydıyla, iç taşıyıcı elemanlar, kat planlanan malzeme ve mimari yenilenebilecek yapılar maddesine göre uygun olduğuna, rölöve ve detaylarının uygun olduğuna, avan projenin Cercle d'Orient binasını geçen üst iki katın iptali; Emek sineması altındaki otopark katlarının iptali" şartlarıyla prensip olarak "uygun bulunan" ve buna göre hazırlanacak uygulama projesinin kurula iletilmesine karar verilen avan proje ve ilgili kurul kararı, İstanbul 2. İdare Mahkemesinin 10.11.1999 gün ve 1999/1152 sayılı kararı ile "kamu yararı ve koruma ilkelerine uygunluk görülmemesi" sebebi ile iptal edilmiştir.

Son günlerde kamuoyunun gündeminde olan proje ise tescilli olan ve korunarak yaşatılması kamusal bir görev olan bu yapıların birisi dışında tümünün yıkılmasını öngörmektedir.

Bakanlar Kurulu (5366 sayılı kanunun amacına uygun olmamasına karşın) 20.06.2006 gün ve 2006/1072 sayılı kararı ile anılan alanı YENİLEME ALANI ilan etmiştir.

Anılan Bakanlar Kurulu kararı gereği, TC Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu 09.10.2009 gün ve 973 sayılı kararı ile anılan nitelikteki avan projeleri "uygun" bulmuştur.

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi ise Yenileme Kurulu'nun anılan kararının öncelikle yürütmesinin durdurulması ve iptali istemi ile dava açmıştır.

Yenileme Kurulu'nun anılan karar aşağıdaki gerekçelerle hukuka aykırıdır;

- Kültür Bakanlığı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nun Taşınmaz Kültür Varlıklarının Gruplandırılması, Bakım ve Onarımlarına ilişkin 05.11.1999 gün ve 660 sayılı İlke Kararı'nın aşağıda alıntıladığımız hükmüne açıkça aykırıdır.

"Taşınmaz kültür varlıklarının korunmasında en önemli sorun, yapılacak müdahalenin niteliğidir. Her yapının kendine özgü sorunları olduğu için tüm yapıları kapsayacak ve müdahale biçimini belirleyecek genel sınıflandırmaların uygulamada yanlış sonuçlar verdiği saptanmıştır. Bu nedenle kurul kararlarına temel olacak ilkeler ve müdahale biçimlerine daha uygun olduğu kabul edilen aşağıdaki tanımlar yapılmıştır.

Yapı Grupları

Yapılar, kendi başlarına bir tarihi ve estetik değer taşımaları ya da kentlerin tarihi kimliğini oluşturan kentsel sitler, sokaklar ve silüetlerin öğeleri olarak iki gruba ayrılmıştır:

1. Grup Yapılar

Toplumun maddi tarihini oluşturan kültür verileri içinde tarihsel, simgesel, anı ve estetik nitelikleriyle korunması zorunlu yapılardır.

2. Grup Yapılar

Kent ve çevre kimliğine katkıda bulunan kültür varlığı niteliğindeki yöresel yaşam biçimini yansıtan yapılardır.

I- MÜDAHALE BİÇİMLERİ

Korunacak yapılara müdahaleler, her yapının kendine özgü koşullarına göre” belirleneceğini öngörmüştür.

- 22.07.1989 gün ve 20229 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanarak yürürlüğe giren Avrupa Mimari Sözleşmesi hükümlerine de açıkça aykırıdır.

Sözleşmenin 1'inci maddesinde;

“Anıtlar: Tarihsel, arkeolojik, sanatsal, bilimsel, sosyal ve teknik bakımlardan önemleri nedeniyle dikkate değer binalar ile diğer yapılan ve bunların müstemilatı ile tamamlayıcı kısımları” tanımı yer almaktadır.

Sözleşme'nin 5 inci maddesinde ise

“Her bir Taraf,

Maddi koşulların tehlikeye düşürdüğü ve başka bir yere taşınmanın zorunlu olduğu durumlar dışında, korunmaya alınan bir anıtın tümünün ya da bir bölümünün taşınmasını yasaklamayı taahhüt eder. Bu gibi durumlarda, yetkili makamın, anıtın sökülmesi, nakli ve uygun bir yerde yeniden eski şekline getirilmesi için gerekli önlemleri ...” alacağı öngörülmektedir.

Metinde anılan “zorunlu” durumla doğal felaket ve baraj yapımı gibi hallerle sınırlı olduğunu da önemle belirtmek isteriz.

Öte yandan, 5366 sayılı kanunun Anayasanın 5, 35, 46 ve 63'üncü maddelerine açıkça aykırı olduğunu da yinelemek isteriz.

Saygılarımızla,

*TMMOB Mimarlar Odası
İstanbul Büyükşehir Şubesi*

3.5. Yargı Emek Sinemasının Yıkımını Öngören Projeye Dur Dedi

24.05.2010 / 2010.08.18835

Emek Sinemasının yıkımını öngören projeyi onaylayan kurul kararına açmış olduğumuz davada İstanbul 9. İdare Mahkemesi 12.05.2010 tarihinde yürütmeyi durdurma kararı verdi.

Sinema kenti Beyoğlu'nda bir bir yok edilen sinemalar arasına katılmak istenen Emek Sineması yıkımını öngören Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Yenileme Kurulu'nun 17.09.2009 gün ve 954 sayılı ve 09.10.2009 gün ve 973 sayılı kararı ve eki avan projelerin iptali ve öncelikle yürütmenin durdurulması istemli açtığımız davada TC İstanbul 9. İdare Mahkemesi, 12.05.2010 tarihli 2010/448 Esas no'lu kararını almıştır. Mahkeme "Dava konusu işlem, uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararlar doğurabileceğinden, mahallinde keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırıldıktan sonra bu konuda yeniden bir karar verilinceye kadar 2577 sayılı yasanın 27. maddesi uyarınca teminat alınmaksızın yürütmenin durdurulması" şeklindeki kararını oy birliği ile almıştır.

Kamuoyuna duyurulur.

Saygılarımızla,

*Mimarlar Odası
İstanbul Büyükşehir Şubesi*

3.6. İdari Mahkeme TOKİ Seyrantepe Rant Projesini İptal Etti

08.06.2010 / 2010.08.18998

İdari mahkemede açmış olduğumuz davada 16.04.2008 tarihli 1/5000 ölçekli Şişli, Seyrantepe, 4 pafta, 3 ada, eski 29, yeni 32-33-34-35 sayılı parsellere ilişkin Revizyon Nâzım İmar Planının, yapılan plan tadilatının parsel bazında olduğu, dava konusu parsellere plan değişikliği ile Spor Tesisi Alanı, Sağlık Tesisi Alanı ve Park Alanı fonksiyonunun getirildiği, parsellerin 1/100.000 ölçekli İstanbul Çevre Düzeni Nâzım İmar Planında Ağaçlandırılacak Alanlar ve 1/25.000 ölçekli planda Bütünsel Olarak Ele Alınması Gereken Alan lejantında kaldığı, dava konusu planın 1/25.000 ölçekli plan onama süreci tamamlanmadan yapıldığı, bu nedenle plan hiyerarşisine aykırı olduğu, yapılan plan değişikliği sonucunda kentin gelişiminin kuzeye doğru genişleyeceği, bu durumun ise kentin kuzeyinde bulunan ve kentin oksijen kaynağı niteliğinde olan ormanlara zarar vereceği ve çok ciddi ekolojik sorunlara neden olacağı, 120.000 m²'lik Hazineye ait alanın bedelsiz olarak devri sonucunu doğuracağını, yapılan plan revizyonunun planlama tekniklerine, şehircilik ilkelerine, 3194 sayılı İmar Kanununa ve hukuka aykırı olduğunu ileri sürerek iptalini istedik.

Konuyu görüşen mahkeme bilirkişi atanmasına karar vermiş, yapılan keşif sonrası düzenlenip mahkemeye sunulan bilirkişi raporunda özetle; “dava konusu edilen 14.06.2008 onanlı Revizyon Nâzım İmar Planının konusu olan eski 29, yeni 32, 33, 34 ve 35 parsellerin bulunduğu alan kuzeyde TEM Otoyolu, kuzeybatıda Cendere yolu ve Kâğıthane Deresi ve devamında yer alan sanayi alanları, kuzeydoğusunda planlı, plansız düzenli ve düzensiz gelişen konut alanları çevrili bir alan olduğu, 14.06.2008 onanlı Revizyon Nâzım İmar Planının konusu olan eski 29, yeni 32, 33,34 ve 35 parsellerin bulunduğu alan topografik ve jeolojik yapısına bakıldığında ise alanın kuzeybatı-güneydoğu doğrultulu güneydoğuya doğru yaklaşık %40 eğimle yükselirken, alan kuzeydoğu yönünde, yine kuzeybatı- güneydoğu istikametinde alanı ikiye bölen derin bir vadinin yer aldığı, derin bir vadinin parçaladığı alanın bu kısmında ise ortalama eğimin yaklaşık %50 olduğunun izlendiği, bölgenin TEM otoyoluna yakın kesiminde yer alan düzlükler ile eğimli alanların başladığı kısımlar arasındaki derin şev alanları bu düzlüklerin alana müdahale sonucu oluştuğu, bu müdahalenin de TEM otolunun inşası sürecinde olduğunun tahmin edildiği, parsellerin bulunduğu alanın yaklaşık %70'inin ortalama %40 ile %50 arasında değişen eğimli bir alanda yer aldığı, yine bu alanın %50'sinin oldukça sık ağaç dokusundan oluştuğunun görüldüğü, dava konusu edilen 14.06.2008 onanlı 1/5000 ölçekli Revizyon Nâzım İmar Planı kapsamındaki 32 parselin 46.000 m² büyüklüğünde olduğu, alanın güneybatı sınırında yer aldığı, 33 parselin, 120.000 m² büyüklüğünde olduğu, alanın merkezinde, 218.398 m² büyüklüğündeki 34 ve 35 parsellerin ise alanın kuzeydoğusunda yer aldığı, 32 parselin, TOKİ; 33 parselin Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'ne, 34 ve 35 parsellerin ise Sağlık Bakanlığına tahsisli olduğunun anlaşıldığı, 32, 34 ve 35 numaralı parseller boş parseller olup, 33 parsel üzerinde ise stadyum inşaatı devam ettiğinin görüldüğü, dava

konusu edilen Eski 29, Yeni 32, 33, 34, 35 Parseller 1/5000 ölçekli Revizyon Nâzım İmar Planında; 1) 32 parsel, kısmen yol alanında, TT lejantlı turizm ticaret alanında kalmakta olup, plan notlarının 2. maddesinde turizm ve ticaret alanında, otel, iş merkezi, rezidans, ofis, büro, alışveriş merkezi, sinema, tiyatro, eğlence merkezi, çok katlı mağaza, müze, kütüphane, sergi salonu, kültür tesisleri, lokanta, restaurant, gazino, yönetim binaları, banka ve finans kurumları gibi ticari fonksiyonların yer alabileceği; 4. maddesinde ise turizm ve ticaret alanında ve sağlık tesisleri alanında yapılanma koşullarının E = 2 ve H = serbest olduğu, inşaat alanının 32 no'lu kadastral parselin brüt alanı üzerinden hesaplanacağı, 7. maddesinde ise doğal zemin altında 2 katın iskân edilebileceği ve emsale dahil olmadığı, 2) 33 parsel, kısmen, yol, kısmen yeşil alan, kısmen de stadyum alanı olarak tanımlanırken, plan notlarının 3. maddesinde stadyum alanında, stadyum, antrenman tesisleri, yönetim binası, ve sağlık ünitesi gibi yardımcı tesis ve donatı alanları ile bu tesisleri tamamlayıcı stadyum yapısı içerisinde ticari faaliyetler yer alabileceği, 3) 34 numaralı parsel kısmen yeşil alan, kısmen de yol ve otopark alanında, 4) 35 parselin ise kısmen yeşil alan, kısmen yol ve kısmen de sağlık tesisi alanında kaldığı, plan notlarının 4. maddesinde ise sağlık tesisleri alanı için E = 2 yapılanma koşullarının getirildiğinin izlendiği, 01.06.1987 onanlı 1/25.000 ölçekli Şişli Ayazağa Çevre Düzeni Nâzım İmar Planında alan "Devlet Lojman Alanı" olarak tanımlandığı, bir önceki 07.12.2007 onanlı İstanbul/Şişli/Ayazağa 3 ada, 29 parsel ile ilişkin 1/5000 ölçekli Nâzım İmar Planında kısmen "Turizm Ticaret Alanında", kısmen "Park Alanında", kısmen Sağlık Tesisleri Alanında, kısmen "Avan Projeye Göre Uygulama Yapılacak Stadyum Alanında", kısmen de "Yol Alanında" kaldığı, fiilen 32, 34 ve 35 parseller boş, 33 parselde inşaatı devam eden stadyum yapısı bulunduğu, dava konusu Revizyon Nâzım İmar Planının öncesinde bir yıl içinde dava konusu revizyon imar planı ile birlikte iki kez revize edilmesi planların, planlama sürecine uygun hazırlanmadığı, yeterli analiz ve senteze dayalı olarak plan kararlarının üretilmediği, konan amaç ve planlama raporu oluşturulması, yetersiz bir planlama sürecine ve sağlıksız plan kararlarına dayalı denetimsiz yoğunluk karardan ile arazi kullanım kararları getirmesi şehircilik ilkeleri, planlama teknikleri, ilgili yasa ve yönetmelikler ile kamu yararına aşkın bir nitelik taşıdığı, bu bağlamda da dava konusu edilen 1/5000 ölçekli Revizyon Nâzım İmar Planı planlama tekniği, şehircilik ilkeleri, ilgili yasa ve yönetmeliklerine ve kamu yararına aykırı olduğu görüş ve kanaatine varıldığı" belirtilmektedir.

Bilirkişi raporuna davalı idare tarafından yapılan itiraz yerinde görülmemiştir.

İdari mahkeme dosyadaki belge ve bilgilerin bilirkişi raporu ile birlikte incelenmesi sonucunda, dava konusu 16.04.2008 tarihli 1/5000 ölçekli Şişli, Seyrantepe, 4 pafta, 3 ada, eski 29, yeni 32-33-34-35

sayılı parsellere ilişkin *Revizyon Nâzım İmar Planını planlama tekniği, şehircilik ilkeleri, ilgili yasa ve yönetmeliklerine ve kamu yararına aykırı olduğu görüş ve kanaati ile hukuka uygun bulunmadığına* 20.04.2010 tarihinde oybirliğiyle karar verilmiştir.

Kamuoyunun bilgisine sunulur.

*TMMOB Mimarlar Odası
İstanbul Büyükşehir Şubesi*

3.7. AKM Onarımında İhmali ve Kusuru Olanlar Hakkında Suç Duyurusu

22.07.2010 / 2010.08.19419

Atatürk Kültür Merkezi Haziran 2008 tarihinden itibaren yaklaşık iki buçuk yıldır “tadilat yapılacağı” gerekçesiyle kapalı bulunmaktadır. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından bu nedenle sanat faaliyetlerine ara verdirilmiştir.

Bu süreçte, kentsel sit alanında kalan ve 1. grup tescilli bina olan Atatürk Kültür Merkezi’nin 2863 sayılı yasa, yönetmelik, yönerge, ilke kararları ve kararların devamlılığı ilkelerine aykırı olarak 24.12.2008 gün ve 2268 sayılı kararla Koruma Bölge Kurulu tarafından onaylanan avan projenin iptal edilmesi amacıyla Kültür Sanat-Sen tarafından açılan davada İstanbul 9. İdare Mahkemesi bilirkişi incelemesi sonucunda Atatürk Kültür Merkezinin yıkım ve tadilat çalışmalarını yasaya ve mevzuata aykırı bularak iptal etmiştir.

Bu süre içerisinde yapılan tadilat ve onarım çalışmaları sonucunda Atatürk Kültür Merkezi tahrip olmuş ve kullanılamaz durumda bırakılmıştır. Bunun sonucu olarak söz konusu yerde sanat çalışmaları icra edilemez hale gelmiş ve sanat çalışmalarının yapılması için İstanbul’un çeşitli yerlerinde kiralık mekânlar tutularak ayrıca kamu zarara uğratılmıştır. Bunun yanı sıra Atatürk Kültür Merkezinin kapalı olması nedeniyle İstanbul halkı opera, bale, tiyatro, koro, topluluklar ve orkestra temsillerinden yoksun kalmıştır.

2863 sayılı yasanın 10. maddesi gereği Kültür ve Turizm Bakanlığı bizzat kendi idaresinde olan tescilli yapının korunmasına ilişkin tedbirleri almakla sorumlu olduğundan yapılan onarım işinde denetim görevini yerine getirmemiş ve yasa hükümlerini ihlal etmiştir.

Atatürk Kültür Merkezi tadilatı ile ilgili anılan iptal kararından sonra bakanlık tarafından söz konusu projenin revize edildiği, yapının tamiri ve tadilatı için yeni projelerin hazırlanarak bakanlıkça onaylandığı ve 05.05.2010 tarihinde İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansına gönderildiği bilinmektedir. Ancak ajans süresinin 31.12.2010 tarihinde sona ereceğini belirterek bu bahane ile tadilat için gerekli olan ödeneği sağlamamakta ve henüz görev süresi dolmamasına rağmen bu yasal sorumluluğu yerine getirmemektedir.

Tahrip olmuş ve kullanılamaz hale gelmiş olan Atatürk Kültür Merkezi'nin koruma ilkelerine uygun olarak onarımının bir an önce yapılıp, kültür ve sanat etkinlikleriyle İstanbul halkının hizmetine açılması gerekmektedir. Halen yürürlükte olan yasal düzenlemelere göre bu onarım için kaynak aktarmakla görevlendirilmiş olan bir tüzel kişiliğin kaynak aktarmamasının yasal bir dayanağının olması gerekir. Henüz yasal süresi dolmadan ajansın bunu ileri sürerek bu görevi yerine getirmekten kaçınması keyfi bir karardır.

Yukarıda anılan gerekçelerle bizler demokratik kitle örgütleri ve meslek kuruluşları olarak, iki buçuk yıldır binanın onarımının yasalara ve koruma ilkelerine uygun bir şekilde bir an önce yapılması ve İstanbul halkının yeniden AKM'de kültür ve sanatla buluşması amacıyla vermekte olduğumuz mücadelenin devamı olarak, Atatürk Kültür Merkezi onarımında ihmali ve kusuru olanlar hakkında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunuyoruz.

Kamuoyumuza saygıyla duyurulur.

Kültür Sanat-Sen, TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi, TMMOB İl Koordinasyon Kurulu, TOBAV, TOMEK, İstanbul Kültür Forumu, Özerk Sanat Konseyi, Nâzım Hikmet Kültür Merkezi, Türkiye Yazarlar Sendikası, Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği, Türkiye Tiyatrolar Birliği, Haber Sen, Pen Yazarlar Derneği, Heykeltıraşlar Derneği, Sinema Emekçileri Sendikası, Sinema Eserleri Meslek Birliği, Senaryo Yazarları Derneği, Kemal Türkler Eğitim ve Kültür Vakfı

3.8. Tarlabası'nda Yıkım Başladı: Siyasi İktidar - Yerel Yönetim - Çalık İttifakı Neyin Telaşındadır?

26.08.2010 / 2010.08.19688

26.08.2010 tarihinde dozerler Tarlabası'nda yıkıma başladı...

Beyoğlu Belediyesi görevlileri gerekli önlemleri almadan, yıktıkları binaya bitişik binada yaşayan insanları uyardıktan, güvenlik almadan ilk bakışta garip gelen bir telaş içerisinde “korkutma yıkımı”na başladı...

Yıkılan bir binaya bitişik nizam olan bir binadaki yaşlı insanların gözündeki korku değil söz ettiğimiz...

O gözlerdeki korku, bitişiklerindeki yapının yıkılacağı ile ilgili olarak bilgilendirilmemiş, yıkım işlemi sırasında güvenlikleri alınmamış yurttaşların sorumsuz kamu görevlilerine yalın bir itirazdır.

Evet, bugün Tarlabası’nda bir korku yıkımı gerçekleştirilmektedir çünkü “Tarlabası Kentsel Dönüşüm Projesi” adı verilen yıkım ve sürgün planının biricik hukuki dayanağı olan 5366 Sayılı Yasa ve ona dayanarak Beyoğlu Belediyesi ve Çalık Holding işbirliği ile ortaya çıkan avan proje ile ilgili açılmış olan hukuki süreç henüz sonuçlanmamışken bir yıkım gerçekleştirilmesinin tek amacı bölgede yaşayan tüm insanların (kiracı, malik ya da barınan) insanların korkutulması siyasi iktidar – yerel yönetim - Çalık ittifakının en çok gereksinim duyduğu şeydir.

Evet, bugün Tarlabası’nda bir korku yıkımı gerçekleştirilmektedir çünkü siyasi iktidar - yerel yönetim - Çalık ittifakı gayet iyi bilmektedirler ki “Tarlabası Kentsel Dönüşüm Projesi” ile ilgili usulüne uygun olarak, hukuken dayanak olabilecek nitelikte bir uygulama projesi henüz bulunmamaktadır. Yani Siyasi iktidar - yerel yönetim - Çalık henüz herhangi bir biçimde “Tarlabası Kentsel Dönüşüm Projesi” kapsamında bir yıkım gerçekleştirilemeyeceğini gayet iyi bilmekte ancak bölgede yaşayan yoksul insanların, ev sahiplerinin, kiracıların ve barınanların tüm uğraşlarına karşın kıramadıkları direnişini bu “korkutma yıkımı” ile kırmaya çalışmaktadır.

Evet, bugün kamusal olanakların özel bir şirketin, Çalık Holding’in yararına kullanılmasının, devletin kolluk güçlerinin özel bir şirketin eşsiz biçimde kâr edebilmesi için kullanılmasının yalın bir örneği olarak Tarlabası’nda “korkutma yıkımı” gerçekleştirildi.

Tüm kamuoyunu, bu hukuka ve kamu yararına aykırı, kamusal olanakların özel bir şirket yararına tahsis edilmesi niteliğinde olan, İstanbul’un en önemli sivil mimari mirası örneklerini yok edecek olan uygulamalara karşı sesini yükseltmeye, Tarlabası’nda yaşayan tüm yurttaşlarımızın yanında olmaya çağırıyoruz.

TMMOB Mimarlar Odası

İstanbul Büyükşehir Şubesi

3.9. Dünya Mimarlık Günü

01.10.2010 / 2010.08.19973

Basın Açıklamasına Davet

4 Ekim 2010 Pazartesi, Saat: 11.00, Emek Sineması Önü

Mesleğimizin kamusal ve toplumsal bir sorumluluk olduğu bilinciyle, mimarlığın ve yaşamın kaynaklarına sahip çıkmak için 4 Ekim Dünya Mimarlık Günü'nde meslektaşlarımızı, Emek Sineması yıkılmasın diyenleri, 3. köprüye hayır diyenleri, HES'lerin doğamızı ve geleceğimizi yok ettiğini düşünenleri, AKM bir an önce sanatçıya ve sanata açılmasını diyenleri, kısaca ülkemizin geleceğine sahip çıkan tüm kesimleri Emek Sineması önünde saat 11.00'de yapacağımız basın açıklamasına ve Emek Sineması önünden Karaköy Mimarlar Odası'na kadar yapılacak olan Dünya Mimarlık Günü yürüyüşüne davet ediyoruz.

TMMOB Mimarlar Odası

İstanbul Büyükşehir Şubesi

3.10. Haydarpaşa Gar, Liman ve Kıyı Alanını “Pazarlanacak Mal” Olarak Küresel Emlak Tacirlerinin Hizmetine Sunmak İsteyenlerin Her Türlü Girişimi Boşa Çıkartılacaktır!

05.12.2010 / 2010.08.20595

Dünya mirası İstanbul'un Haydarpaşa gar ve liman çevresini, her türlü yasa ve yönetmeliği, bilimsel ve etik kuralı hiçe sayarak, “önce Manhattan, sonra da Venedik yapacağız” deyip, küresel emlak tacirlerinin kullanımına sunmaya çalışanların her türlü yöntem ve oyunları duyarlı bilim, meslek insanlarımız, kurum ve kuruluşlarımız ve halkımızın kararlı tavırları ve yoğun çabaları sonucunda 2004 yılından bugüne değin engellenebilmiştir.

Tarihi kentsel bellek değerini ve işlevini ortadan kaldırmak için yapılanlara inat 2010 Kültür Başkenti İstanbul'un simgesi olarak seçilen Haydarpaşa Garının çatısından İstanbul'un semalarına yükselerek hepimizin yüreğini yakan bağnazlık, cehalet, cüret, ihmal ve suiistimal kokan alevler;

toplumsal duyarlılık, kararlılık ve dayanışmaya her zamankinden çok daha fazla ihtiyacımız olduğunu anlatan sessiz ve acı bir imdat çılgılığı olmuştur.

Zira, ne yazık ki, başta İstanbul olmak üzere ülkemizin doğal, kültürel, tarihi ve toplumsal değerleri üzerindeki küresel rant sermayesinin aracısı olan iktidarın sınır tanımayan baskı ve tehditleri yoğunlaşarak ve boyut değiştirerek devam etmektedir.

Bugün sadece ormanlarımız, derelerimiz, tarım ve yaşam alanlarımız, tarihi ve kültürel değerlerimiz akla, bilime, tekniğe, hukuka uygun olmayan ve meşruiyeti bulunmayan kararlar ve uygulamalarla büyük bir hızla yok edilmekle kalmamakta; bugünden tasarlamakla yükümlü olduğumuz ortak geleceğimiz de ipotek altına alınarak kentsel dayanışma simgemiz Haydarpaşa Garı gibi karanlığa gömülmeye çalışılmaktadır.

Ancak bu kirliliğe medet umanlar çok iyi bilmelidirler ki bu ülkenin onurlu yurttaşları, emekçileri, aydınları, sanatçıları, bilim ve meslek insanları, duyarlı kurum ve kuruluşları yaratılmaya çalışılan bu dumanlı ortamı aydınlatacak duyarlılığa, kararlılığa, bilgiye ve dayanışma gücüne sahiptir.

Tüm bu nedenler ile ülkemize, İstanbul'a ve topluma daha fazla zarar vermeden, halkın bilgisinden, mesleki ve bilimsel kurum ve kurulların denetiminden kaçırılmak amacıyla durmadan değiştirilen küresel yağma yasa tasarıları, plan ve projelerinden derhal vazgeçilmelidir.

Tarihi, kültürel ve stratejik varlığımız Haydarpaşa garı, liman ve geri sahasının bütün değerleri ve işlevi ile birlikte korunup toplumun eşit ve koşulsuz kullanımına açık olarak gelecek kuşaklara aktarılabilmesi için öncelikle yangın nedeni ile oluşan hasar, tarihi eserin layık olduğu özenle, evrensel koruma kuralları ve hukuku ışığında onarılmalıdır.

Bu yangın ve onarım, yıllardır savaş dahil olmak üzere bütün olumsuz koşullara rağmen bugüne kadar hizmetini durdurmamış olan Haydarpaşa Garınının hizmet dışı bırakılması ve insansızlaştırılması için bahane olarak kullanılmamalı, onarım süresince gerekli iklimsel, teknik ve güvenlik tedbirleri alınarak Haydarpaşa Garı ve Vapur İskelesi bir an önce halkın hizmetine sunulmalıdır.

Haydarpaşa Garı'nın yangın zararlarından arındırılması için yapılacak kurutma, temizlik ve onarım işlemlerinin bilimsel bir yaklaşımla ve uzmanların denetiminde yapılması ve onarım temizlik yöntemlerin doğru saptanabilmesi için yangın *sonrası* tespitlerin ilgili uzman kurullarının ve meslek odaların gözetiminde gerçekleştirilmesi çok büyük bir önem taşımaktadır. Ancak yangın sonrası

gerek sendika temsilcilerinin gerek meslek kuruluşlarının yazılı ve sözlü taleplerine rağmen mesleki ve teknik inceleme izni verilmemesi bu konuda var olan kaygıları daha da artırmaktadır.

Sadece ülkemizin duyarlı bilim, teknik ve meslek insanları, meslek odaları, sendikaları sivil toplum örgütleri, koruma kurulları ve yurttaşları tarafından değil, Dünya Mimarlık Örgütü UIA ve UNESCO/ICOMOS tarafından da koruma ve izleme altına alınmış bulunan Haydarpaşa Garı binasındaki ihmal ve suiistimal zincirinin sorumluluğundan, ehliyetsiz ve yandaş taşeronların emrinde güvencesiz çalıştırılan iki emekçinin sırtına yüklenilerek kaçılmaz.

Deprem, yangın, sel, yoksulluk dahil olmak üzere, her türlü toplumsal ve doğal afetin yağma projelerinin meşrulaştırılması için araç ve bahane olarak kullanıldığı neo-liberal sistemin Haydarpaşa Garı da böylesi bir meşrulaştırma operasyonuna kurban ettiği konusunda kamuoyunda oluşan kuşku ve gerginlik için bütün yasal ve mesleki haklarımız saklı kalmak kaydıyla aşağıdaki sorularımıza derhal ve açıkça yanıt verilmesini istiyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Yanıt bekleyen öncelikli sorularımız

1. Mimari ve inşai nitelikleri ile yaşayan dünya endüstri mirasının nadide örneklerinden biri olan Haydarpaşa Garının çatısını tamamen tahrip eden ve bu önemli kamusal yapıda ciddi hasarlar oluşturan yangının saat 14.30'da çıktığı İstanbul halkının tanıklığı ile tespit edilmiş iken yangın başlama saati niçin 15.30 olarak açıklanmıştır? Bu açıklama yangına yapılan yetersiz ve geç müdahalenin bir mazereti olarak mı kullanılmaktadır?

2. 17 Ağustos 1999 depreminden 11 yıl geçmiş olmasına, rağmen her gün on binlerce kişinin kullandığı, lojistik ve stratejik önem taşıyan, bu nedenle de her türlü afet sırası ve sonrasında işlevini devam ettirmek durumunda olan Haydarpaşa Garında neden bugüne kadar deprem, yangın gibi durumlar için acil durum önleme ve müdahale yöntemlerine yönelik herhangi bir tedbir alınmamıştır? (Yangın tüplerinin dahi yangın sonrasında liman müdürlüğünden getirildiği bilgimiz dâhilindedir.)

3. Haydarpaşa Garı gibi dünyanın dikkat odağında bulunan 1 derece tarihi eserde, Anayasanın kültür ve tabiat varlıklarının korunması ilgili hükümlerini, kurul kararlarını, Türk Ceza Kanunu hiçe sayılarak ve hiçbir proje ve izne tabii olmadan yapılan tadilatlar nedeni ile yaklaşık bir ay önce de yangın riski yaşanmışken her hangi bir önlem alınmamasındaki ısrarın arkasında hangi nedenler ve

sorumlular bulunmaktadır? Bir ay önce çatıda meydana gelen yangın ve müdahale sonucunda oluşan hasarlar resmi olarak kayıt altına alınmış mıdır?

4. TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi ve Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası tarafından 4 Ağustos 2006 tarihinde yapılan suç duyurusu ile rant projelerinizin reklamı için ülke kaynaklarını boşa harcayarak binlerce dolar ödediğiniz yabancı proje yönetim firmasına ofis alanı açmak için kaçak olarak yapılan tadilat ve yıkımlar ile ilgili dava hâlâ sürerken, ilgililer tarafından gösterilen aymazlık ölçüsündeki tedbirsizlik cesareti ve cüreti nereden kaynaklanmaktadır?

5. Devlet dairelerinde mesai saatleri dışında kimse çalışmaz iken, Haydarpaşa Garı'nda özellikle yangından bir gün önce mesai bitimi itibarı ile gece yarısı 1.30'a kadar binada kimler çalışmıştır? Tadilat niçin mesai saatleri dışında sürdürülmektedir? Kimler talimat vermiştir?

6. Kameraların sokaklardan evimize kadar girdiği günümüzde her gün on binlerce kişinin gelip geçtiği Haydarpaşa Garı içinde ve çevresinde kamera olmamasının sorumluları kimlerdir?

7. Kadıköy Belediyesi açıklamalarında da anlaşıldığı gibi İstanbul V Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun "Haydarpaşa Garı'nda Kadıköy Belediyesi KUDEP Bürosu denetiminde basit onarım yapılabileceği" kararı ve Kadıköy Belediyesine bu doğrultuda bir başvuru var iken, niçin denetimden ve izinden kaçılmıştır?

8. Tadilatı yapmakta olan firmanın 1. grup eski bir eserde tanımlanan basit onarımı yapabilecek olduğuna dair yeterlilik ve referansları var mıdır? Bünyesinde restorasyon konusunda uzman barındırmakta mıdır? Daha yangın sürerken izolasyondan yangın çıkmış olabilir diye açıklama yapan yetkililer kimlerdir ve bu tespitleri hangi teknik incelemeye dayanmaktadır?

Toplum, Kent ve Çevre İçin Haydarpaşa Dayanışması

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi, Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası, İstanbul Çevre Konseyi, TMMOB Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, TMMOB Kimya Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, Yurttaşlık Hareketi Derneği, Türkiye Doğal Hayatı Koruma Derneği, TMMOB Maden Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, TMMOB Gemi Mühendisleri Odası, TMMOB Metalürji Mühendisleri Odası, TMMOB Fizik Mühendisleri Odası, TMMOB Peyzaj Mühendisleri Odası İstanbul Bölge Şubesi, Çağdaş Sinema Oyuncuları Derneği (ÇASOD), İnsan Yerleşimleri Derneği, Gayrettepe Çevre Kültür

ve İşletme Kooperatifi, Liman İş Sendikası, Ses Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası, TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, TMMOB Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, TMMOB İç Mimarlar Odası İstanbul Şubesi, Devrimci İş Sendikaları Konfederasyonu (DİSK), Yapı Yol Sendikası İstanbul Şubesi, İngiltere Atatürkçü Düşünce Derneği, Eğitim-Sen 2. Nolu Şube, İstanbul Dış Hekimleri Odası, Arnavutköy Girişimi, TMMOB Harita Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, Beykoz İnisyatifi (BEYİN), TükoDer Beykoz Şubesi, Kadınlarla Dayanışma Vakfı (KADAV), Kentli Kentsel Araştırma Gönüllüleri, Özerk Sanat Konseyi, Sefertası Hareketi, İstanbul Tabip Odası, İstanbul Barosu, Lozan Mübadilleri Vakfı, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği (ÇYDD), Mimarlık Vakfı (MİV), Kamu İşletmeciliğini Geliştirme Merkezi Vakfı (KİGEM), TMMOB Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, Büro Emekçileri Sendikası, Kamu Emekçileri Sendikası Konfederasyonu (KESK), Gazhane Çevre Kültür ve İşletme Kooperatifi, Validebağ Çevre Gönüllüleri, Kadıköy Demokratik Kadın Platformu, Yerel Yönetimler Araştırma Eğitim Derneği (YAYED), Boğaziçi Çevre Koruma Vakfı, Pir Sultan Abdal Kültür Derneği Sarıyer Şubesi, Ahşap Derneği, Katılımcı Sendikal İnisyatif, Cumhuriyet Kadınları Derneği İstanbul Şubesi, Devlet Tiyatrosu - Opera ve Balesi Çalışanları Vakfı (TOBAV)-Kadıköy Belediyesi, Nâzım Hikmet Kültür Merkezi, Kadıköy Halkevi, Best İst 3, Darıca Kültür Derneği, Emekliler Yaşlılar Hareketi, KİP-Karadeniz İsyandadır, Kuzguncuklular Derneği, Tüm Bel Sen 3 Nolu Şube, Son Irmak Doğa ve Sanat Derneği, Toplumsal Özgürlük Platformu, İmece, Aka Der, Kaldıraç, Sosyal Haklar Derneği, Eğitim Sen, 3. Köprü Yerine Yaşam Platformu, Kuşdili Çayırı Çevre Gönüllüleri, Homur, ÖDP, EDP Kadıköy, BDP Kadıköy, SDP Kadıköy, TKP, CHP, ESP...

Haydarpaşa Garı Hakkında Suç Duyurusu

Kadıköy Cumhuriyet Başsavcılığına

06.12.2010

İhbarda Bulunan: TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi

Vekili: Av. Ş. Can Atalay

Konu: 28.11.2010 tarihinde tarihi Haydarpaşa Garı'nda meydana gelen yangına neden olan, yangının meydana gelmemesi için gerekli önlemleri almayan; yangına geç ve eksik müdahale edilmesi ile hasarın daha da artmasına neden olan kamu görevlisi olan ve olmayan tüm kişiler ile ilgili suç ihbarıdır.

Açıklamalar:

1. Müvekkil Oda, Anayasa'nın 135'inci maddesi ve 5235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Ana Yönetmelik hükümleri uyarınca mesleki faaliyetleri kolaylaştırmak, mesleğin genel yararlarına uygun gelişmesini sağlamak, kamunun ve ülkenin çıkarlarının korunmasında gerekli gördüğü tüm girişim ve etkinliklerde bulunmanın yanı sıra meslek kurallarına aykırı olan, şehircilik ilkelerine, kamu yararına ve hukuka aykırı idari işlemlerin hukuka uygunluk yönünden de denetlenmesini sağlamak için davalar açmakta ve zorunlu durumlarda da suç duyurularında bulunmaktadır.
2. Müvekkil Oda, Tarihi Haydarpaşa Garı'nın hukuka aykırı idari işlemlerle kamu yararına olmayan ve hukuka aykırı idari işlemlerin iptali istemi ile de davalar açmıştır.
3. Müvekkil Oda, Koruma Kurulu kararı bulunmadan Tarihi Haydarpaşa Garı'nda "tadilat" yapılması ile ilgili de suç duyurularında bulunmuş ve gerekli önlemler alınmadan yapılan bu tür faaliyetlerin geri dönülemez zararlara neden olacağını da bu bağlamda vurgulamıştır.
4. Anılan suç duyurusu sonucunda açılan kamu davası halen Kadıköy 7. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 2010/6 Esas sayılı dosyası kapsamında derdesttir.
5. Savcılığınızın soruşturmayı sürdürürken de saptadığı (ya da saptayacağı) üzere yangın tarihi Haydarpaşa Garı'nda insanların en az bulunduğu bir zaman diliminde, bir pazar günü öğle saatlerinde başlamıştır.
6. Yangın henüz sürerken olay yerinde konuşulan tanıklar yangının saat 14.00 sularında başladığını, öncelikle belli belirsiz bir dumanın görüldüğünü ancak uzun bir süre müdahale edilmemesi üzerine yangının büyüdüğünü ve kontrol edilemez bir hale geldiğini beyan etmektedirler.
7. Savcılığınız sürdürmekte olduğu soruşturmanın gereği gibi yapılabilmesi açısından aşağıda dikkatinize sunduğumuz soruların yanıtlarının araştırılması ve bulunması zorunluluk haline gelmiştir.

- Mimari ve inşai nitelikleri ile yaşayan dünya endüstri mirasının nadide örneklerinden biri olan Haydarpaşa Garının çatısını tamamen tahrip eden, bu önemli kamusal yapıda ciddi hasarlar oluşturan yangın saat 14.30 da çıktığı İstanbul halkının tanıklığı ile tespit edilmiş iken yangın başlama saati niçin 15.30 olarak açıklanmıştır? Bu açıklama yangına yapılan yetersiz ve geç müdahalenin bir mazereti olarak mı kullanılmaktadır?
- 17 Ağustos 1999 depreminin üzerinden 11 yıl geçmiş olmasına, rağmen her gün on binlerce kişinin kullandığı lojistik, stratejik önem taşıyan bu nedenle de her türlü afet sırası ve sonrasında işlevini devam ettirmek durumunda olan Haydarpaşa Garında neden bugüne kadar deprem, yangın gibi durumlar için acil durum önleme ve müdahale yöntemlerine yönelik herhangi bir tedbir alınmamıştır? 28.11.2010 tarihinde yangın tüplerinin dahi yangın sonrasında liman müdürlüğünden getirilmesinin gerekçesi nedir?
- Haydarpaşa Garı dünyanın dikkat odağında bulunan birinci derece tarihi eserdir. Anayasa'nın kültür ve tabiat varlıklarının korunmasıyla ilgili hükümleri, kurul kararları, Türk Ceza Kanunu hiçe sayılarak ve hiçbir proje ve izne tabii olmadan yapılan tadilatlar nedeni ile yaklaşık bir ay önce de yangın riski yaşanmışken herhangi bir önlem alınmamasındaki ısrarın nedeni nedir?
- 28.11.2010 tarihinden bir ay kadar önce çatıda meydana gelen yangın ve müdahale sonucunda oluşan hasarlar neden resmi olarak kayıt altına alınmamıştır?
- TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi ve Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası tarafından 4 Ağustos 2006 tarihinde yapılan suç duyurusu gereği açılan kamu davası hala sürerken ilgililer tarafından gösterilen aymazlık ölçüsündeki tedbirsizlik cesareti ve cüreti nereden kaynaklanmaktadır?
- Devlet dairelerinde mesai saatleri dışında kimse çalışmaz iken, Haydarpaşa Garı'nda özellikle de yangından bir gün önce mesai bitimi itibarı ile gece yarısı 01.30'a kadar binada kimler çalışmıştır? Tadilat niçin mesai saatleri dışında sürdürülmektedir? Kimler talimat vermiştir? Tadilat sırasında TCDD adına yetkili kontrol elemanı bulundurulmakta mıydı?
- Kadıköy Belediyesi açıklamalarında da anlaşıldığı gibi İstanbul 5 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun "Haydarpaşa Garı'nda Kadıköy Belediyesi KUDEP Bürosu denetiminde basit onarım yapılabileceği" kararı ve Kadıköy Belediyesine bu doğrultuda bir başvuru varken, niçin denetimden ve izinden kaçılmıştır?

- Tadilatı yapmakta olan firmanın 1. Grup eski bir eserde tanımlanan basit onarımı yapabilecek olduğuna dair yeterlilik ve referansları var mıdır? Bünyesinde restorasyon konusunda uzman barındırmakta mıdır?
- 28.11.2010 tarihin henüz yangın sürerken izolasyondan yangın çıkmış olabilir diye açıklama yapan yetkililer kimlerdir ve bu tespitleri hangi teknik incelemeye dayanmaktadır?

8. Tarihi Haydarpaşa Garı ve bağlantılı kentsel alanlar ile ilgili uzun süredir kamu yararına ve hukuka aykırı “projeler”in olduğu da göz önünde bulundurulduğunda, tarafınızdan sürdürülen tarihi Haydarpaşa Garı yangını soruşturmasının tüm olasılıkları da göz önünde bulundurularak, yangının kasıtlı bir eylem sonucu meydana gelmiş olması da dahil olmak üzere, görevi ihmal, görevi kötüye kullanma ve 2863 sayılı yasanın 65’inci maddesi bağlamında soruşturma yapılmasını dileriz.

Saygılarımızla.

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi
Vekili Av. Ş. Can Atalay

3.11. Üçüncü Köprüye Yasal Kılıf Oluşturma Çabalarıyla İlgili Basın Toplantısına Çağrı

24.01.2011 / 2011.08.21281

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, hazırladığı ve onayladığı 16.07.2010 tasdik tarihli 1/100.000 ölçekli İstanbul Çevre Düzeni Planı’nda yeni bir Boğaz geçişi yer almadığı ve plan raporunda da karayolu ulaşımına ve yeni Boğaz geçişlerine kesinlikle karşı çıktığı halde, hükümetin 3. köprüyü tekrar gündeme getirmesi üzerine, bu kez tam tersi bir tavır sergileyerek, reddettiği 3. köprüye yasal kılıflar oluşturma çabasında.

İstanbul’un korkulu rüyası 3. köprünün yasal kılıflarını oluşturma çabasının ürünleri olarak gündeme gelen “1/25.000 Ölçekli İstanbul İli Kuzey Marmara Otoyolu Nâzım İmar Planı” ve bu planın dayanağı olarak 1/100.000 ölçekli İstanbul Çevre Düzeni Planı uygulama hükümleri üzerinde yapılan değişiklikler, meslek odalarımız tarafından iptal talebiyle yargıya götürüldü.

3. köprü ve iptal davalarımıza konu olan bu “yasa dışı yasal kılıflar”la ilgili görüşlerimizi ve açıklamalarımızı, görsel sunumlar eşliğinde, kamuoyu ile paylaşmak amacıyla 25 Ocak 2011 Salı

günü, saat 11.00'de, Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi Karaköy binası 3. kattaki toplantı salonunda yapılacak basın toplantısına katılımınızı dileriz.

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

TMMOB Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi

TMMOB Peyzaj Mimarları Odası İstanbul Şubesi

TMMOB Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

3.12. Japonya Depremi Anma-Dayanışma Toplantısı ve Basın Açıklaması

16.03.2011 / 2011.04.21882

Deprem, tsunami, nükleer...

Hâlâ süren büyük trajedide ölen, yaralanan, kaybolan ya da geleceği risk altında olan Japonya halkının yanındayız!

“Her can için bir mum”

Anma-Dayanışma Toplantısı ve Basın Açıklaması

Taksim Meydanı, 19 Mart 2011, Cumartesi, Saat: 19.00

Acımız büyük,

İsyanımız ortak,

Taksim’de her can için bir mum yakıp

Dolmabahçe’den Japonya’ya çiçekler yolluyoruz.

Dün onlar bizimle ağlamıştı, bugün biz onlarla ağlıyoruz.

Bu trajedilerin “ortak kaderimiz” olmaktan çıkarılması için yapılması gerekenlerin kendi ellerimizde olduğu bilinciyle, insanlığın içine itildiği bu duyarsızlığa isyan ediyoruz.

İstanbul’daki tüm duyarlı insanları, kurum ve kuruluşları, 19 Mart Cumartesi akşamı saat 19.00’da Taksim Meydanı-Sular İdaresi önünde felaket bölgesi insanların geleneklerine uygun olarak “kaybedilen her can için bir mum taşıyarak” yapacağımız anma törenine davet ediyoruz.

Umuyoruz ki bu sesimiz ülkemizin her yanında benzer etkinliklerle yankısını bulacaktır.

Not: Bu çağrıya katılan kurumlar ve kuruluşların isimlerini ekleyerek yaygınlaştırılması dileğiyle,

Çağrıcılar:

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul şubesi

TMMOB Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

3.13. Demirören AVM Yasalara Aykırı Fazlalıklarına Rağmen Yakında Açılıyor

17.03.2011 / 2011.08.21917

Beyoğlu İstiklal Caddesi’nde inşaatı süren Demirören Alışveriş Merkezi’nin, Anıtlar Kurulu’nun inşaatına izin veren 2004 tarihli kararında da altı çizildiği gibi, kentsel sit alanı olan İstiklal Caddesi’nde 2863 sayılı yasaya göre, yanında ya da önündeki 1. derece kültür varlığı olarak tescillenmiş bir yapının yüksekliğini geçmesi yanlıştır. Bununla birlikte yakında açılması planlanan alışveriş merkezi, yanındaki tescilli bina Serkil Doryan’ın neredeyse iki katı yüksekliğe ulaştı. Binanın yüksekliğinin medyada yankı uyandırmasıyla, inşaatı incelemeler yapan İstanbul 2 No’lu

Yenileme Kurulu üyeleri, “Demirören AVM inşaatının 2863 sayılı yasaya aykırı olarak sürdüğünü, onaylanan projeye aykırı unsurlar tespit edildiğini” karara bağladı ve “gerekli önlemlerin alınması için” Kültür Bakanlığı, İstanbul Valiliği ve Beyoğlu Belediyesi’ne gönderdi.

İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarının Koruma Bölge Kurulu 8.11.2010 tarihinde yapılan toplantıda “346 ada, 15 (eski 1-2-3), 13, 14 parsellerde uygulamanın durdurulmasına, yapılan uygulamaların 26.12.2008 gün ve 564 sayılı karar ile onaylanan tadilat projesine uymaması sebebiyle 2863 sayılı yasanın 65. maddesi gereği yapanlar hakkında suç duyurusunda bulunulmasına, yapının kot-kesit, kontur gabarisinin ve kat planlarının onaylı tadilat projesine aykırı olduğu tespit edildiğinden, mevcut durumu gösteren kot-kesit ve kontur gabari belgesinin ilgili belediyesinden istenmesine, onaylı projeye aykırı olan kat ve cephe bileşenlerinin yıkılmasına ve yapının onaylı projesine uygun hale getirilmesine, 14.11.2008 gün ve 484 sayılı karar ile tevhide uygun bulunmayan tescilli 14 parselde 14.05.2009 gün ve 743 sayılı karar ile onaylı rekonstrüksiyon projesine aykırı olarak tespit edilen uygulamanın (kat döşemelerinin 15 ve 13 parsellerin kat döşemeleriyle eşitlenerek birleştirilmesi) *2863 sayılı yasanın 65. maddesi gereği, yapanlar hakkında suç duyurusunda bulunulmasına*” karar verdi.

Bu kararın ardından şantiyenin böyle bir karar hiç alınmamış gibi devam etmesi nedeniyle Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi, 17 Ocak 2011 tarihinde İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarının Koruma Bölge Kurulu’ndan konuyla ilgili gelişmeler hakkında bilgilendirme istedi. Bilgilendirme talebine yanıt gelmemesi nedeniyle, 17 Şubat 2011 tarihinde yinelenen dilekçeye verilen yanıtta, kurul tarafından yapılan dosya incelemesi sonucunda, Beyoğlu Belediyesi’nden kurul kararı ve sonrasındaki uygulamaya ilişkin çatı gabarisi, cephe yüksekliği ve parsel kullanımlarına ilişkin tespit raporu istendiği, söz konusu rapor, İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarının Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü’ne ulaştıktan sonra ilgili yasalar çerçevesinde değerlendirileceği belirtildi.

Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi, 15 Mart 2011 tarihinde, İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarının Koruma Bölge Kurulu’na yazdığı yazıyla Demirören AVM inşaatıyla, tescilli 13 ve 14 parsellerdeki yapıların ortadan kaldırıldığı ve 15 parseldeki onaylı proje kapsamındaki kot-kesit, kontur gabari ve planlarına aykırılık tespit edilmesi nedeniyle uygulamanın durdurulması ve ilgililer hakkında suç duyurusunda bulunulmasına karar verildiğini hatırlatarak kendilerinden gelen yazıda belirtilen tespit tutanağının, bu tespitler zaten daha önceki dönemlerde yapılmış olduğundan dolayı beklenilmesine gerek olmadığını bildirmiş, binayı açılış aşamasına getiren uygulamaların hangi projeye göre sürdürüldüğüne ilişkin bilgilendirmeyi talep etmiştir.

Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi tarafından yazılan yazıda, onaylı projeye aykırı olan kat ve cephe bileşenlerinin neden aradan geçen süreye karşın yıkılmadığı sorularak, 5 parselde tevhid bulunmayan ancak 15 parselde inşaat sırasında yok edilen tescilli 13-14 parseller ile ilgili uygulamalar nedeniyle bulunulması gereken suç duyurusuyla ilgili savcılık ve soruşturma numarasının bildirilmesi istenmiştir.

Tüm bu süreçlere rağmen Demirören AVM, görevini unutan TC Kültür ve Turizm Bakanlığının, kültür varlıklarını korumakla yetkilendirilmiş TC Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul Yenileme Alanları K.ve T.V. Koruma Bölge Kurulu'nun, hukuk dışı yapıyı mühürlemekle görevli belediyenin ve susturulan kamuoyunun gözleri önünde açılıyor.

3.14. İstanbul Boğazı Karayolu Tüp Tüneliyle İlgili Duyuru

18.03.2011 / 2011.08.21941

Uzunca bir süre büyük bir gizlilikle yürütülen ve içinden motorlu kara araçlarının geçeceği İstanbul Boğazı Karayolu Tüp Tüneli'nin temeli 26 Şubat 2011 tarihinde başbakan tarafından atıldı.

Kapalı devre ihalesi yapılan ve İstanbul ölçeğinde olumsuz ve önemli sonuçlar doğuracağını düşündüğümüz Boğaz Tüp Tüneli Projesi'nin, iki yaka arasındaki ulaşımı ve trafik sorununu rahatlatması bir yana, tünel çıkış yerlerinde, Göztepe'de ve tarihi yarımada da yeni sorunlar yaratacağının altını bir kez daha çizmek isteriz.

Boğaz Tüp Tüneli gibi projeler sadece ihale yapanı ve ihaleyi alanı ilgilendiren projeler değildir. Tüm İstanbul halkını yakından ilgilendiren, İstanbul'un gelecek yıllarını ipotek altına alacak olan ve önemli sonuçlar doğuracak bir projedir.

Bu kapsamda bir projenin ihalesi yapılmadan önce tüm boyutlarıyla (sosyal, ekonomik, ulaşım, trafik, çevre kirliliği, teknik vb) tartışılması gerekmez miydi?

Herhangi bir toplumsal fayda ve kamu yararı getirmeyeceğini bildiğimiz, İstanbul Boğazı Tüp Tüneli projesinin ihalesi ile ilgili olarak İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi ve Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi tarafından açılan dava, "sözleşmenin yapılmamış olduğu" gerekçesiyle Ankara 4. İdare Mahkemesi tarafından reddedilmiştir.

26 Şubat 2011 tarihinde temeli atılan İstanbul Boğaz Tüp Tüneli projesiyle ilgili olarak ihalesi yapılmış olan bir işte, işin müteahhitliğini ve işletmesini yapacak olan firma tarafından çevresel ve sosyal etki değerlendirme kapsamında paydaş olarak kabul edilmemizi ve toplantıya çağrılmamızı anlamak olanaklı değildir.

Gerek fizibilite raporlarının hazırlanması, gerek işin planlama, teknik ve sosyal çerçevesinin belirlenmesi, gerekse bütünlüklü bir İstanbul ulaşımıyla birlikte iki yaka arasındaki geçiş kolaylığı konusu, ihale öncesi yapılması gereken çalışmalardır. Bu konu da işin alfabesidir.

Tüm karar süreçlerinde bulunmadığımız, oldukça kapalı devre yürütülen, ayrıca gerekli bilgi paylaşımının olmadığı, İstanbul'un ve iki yakanın ulaşımını daha da sorunlu hale getireceğini bildiğimiz İstanbul Boğazı Tüp Tüneli projesi için müteahhit firma tarafından oluşturulan Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirmesi Paydaşlar Danışma Kurulu'na katılmayacağımızın bilinmesini isteriz.

Saygılarımızla,

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi

TMMOB Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi

3.15. Haydarpaşa Garı'nın Geleceğine Birlikte Karar Verelim (Toplantı Çağrısı)

25.03.2011 / 2011.08.22035

Sayın ...

Haydarpaşa Garı binası İstanbul II Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 21.08.1997 gün ve 4542 sayılı kararı ile I. grup korunması gerekli kültür varlığı olarak, Haydarpaşa Garı ve çevresi ise İstanbul V Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 26.04.2010 gün ve 85 sayılı kararı ile kentsel ve tarihi sit alanı olarak tescil edilmiştir.

Tescilden sonra bölgeye yönelik birçok proje gündeme getirilmişse de kamuoyu tepkisi sonucunda geri çekilmiştir. Fakat anılan kurul kararlarına ve kamuoyu tepkisine rağmen, basından da öğrendiğimiz kadarıyla, şehircilik bilimine, planlama ilkelerine, koruma ve imar mevzuatına aykırı plan girişimlerinin devam ettiği ve hazırlanan bir planın da kurula sunulduğu günlerde, 28 Kasım 2010 tarihinde çıkan yangın kamuoyunda infial uyandırırken soru işaretlerini de beraberinde getirmiştir.

Yangından sonra yürütülmekte olan çalışmaları 15 Aralık 2010 tarihinde Haydarpaşa Garı'nda yapmış olduğumuz basın toplantısında da paylaşmıştık.

15 Aralık 2010 tarihinden bu güne Haydarpaşa Garı ve yakın çevresine yönelik projeler hakkında bilgi paylaşımının henüz yapılmadığını, sürecin şeffaf olmadığını görmekte ve bu süreci sizlerle değerlendirmek istemekteyiz.

Yangının üzerinden geçen 4 ayın sonunda "Haydarpaşa Dayanışması" adı altında toplanan kurum, kuruluş ve kişiler adına eş sekreterliği yürüten BTS ve odamız, 1 Nisan 2011 günü bir toplantı yapma, bu toplantıda görüş ve önerilerimizi Haydarpaşa Dayanışması bileşenleri, basın mensupları ve tüm ilgililerle paylaşma kararı almıştır.

Toplantıyı 1 Nisan 2011 Cuma günü saat 15.00'te Haydarpaşa Garı Personel Yemekhanesi'nde yapmayı planlamaktayız.

Haydarpaşa Dayanışması'nın tüm bileşenlerinin ve uzmanlarımızın katılacağı bilgilendirme toplantısında sizinle birlikte olabilmek bizlere güç ve sevinç verecektir.

En iyi dileklerimizle,

Prof. Dr. Deniz İncedayı
Yönetim Kurulu Başkanı

Tarih: 1 Nisan 2011 Cuma, saat 15.00-18.00

Yer: Haydarpaşa Garı Personel Yemekhanesi

3.16. Ali Ağaoğlu'ndan Çağdışı Bir Açıklama

25.03.2011 / 2011.08.22043

Ağaoğlu Şirketler Grubu Yönetim Kurulu Başkanı A. Ağaoğlu 25 Mart 2011 tarihinde yapmış olduğu açıklamada, İstanbul'daki binaların yüzde 70'inin teknik ömrünü tamamladığını ve birçok binanın kendisini dahi zor taşıdığını savundu. "Yetkim olsa Mimarlar Odası'nı ve STK'ları kapatırım. Çünkü en kötü plan bile plansızlıktan iyidir. Maalesef bizde STK'lar her yapılan şeye itiraz ediyor" diye konuştu.

İlgili vatandaşların dahi bilgisinin olmadığı ve yılda en az 4000 civarında plan tadilatının yapıldığı kentimizde, sağlıklı planlamayı savunan meslek odamıza ve STK'lara yönelik bu açıklamayı kınıyor ve kamuoyu önünde özür dilemeye davet ediyoruz.

21. yüzyılda meslek odalarını ve sivil toplum kuruluşlarını kapatmayı düşünebilen söz konusu çağdışı zihniyet kabul edilemez.

Günümüzün hedeflediği, bilimsel doğrular ışığında biçimlenen uygar ve demokratik kentin temel insan hak ve özgürlüklerini benimseyen toplumlarda olduğu gibi, ancak kamu yararını özümseyen bir planlama anlayışıyla sağlanabileceğini bu fırsatla meslek odamız adına yineliyoruz.

*TMMOB Mimarlar Odası
İstanbul Büyükşehir Şubesi*

3.17. Haydarpaşa Garı ve Yakın Çevresinin Geleceğine Birlikte Karar Verelim (Toplantı Sonuç Bildirisi)

08.04.2011 / 2011.08.22232

Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi ile BTS – Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası'nın "Haydarpaşa Garı ve yakın çevresinin geleceğine birlikte karar verelim" çağrısı üzerine 1 Nisan 2011, Cuma, Saat: 15.00'te Haydarpaşa Garı Memur Kafeteryası'nda bir araya gelen "Haydarpaşa Dayanışması" bileşenleri, toplantıda alınan kararları sonuç bildirisi ile kamuoyu ile paylaşma kararı almışlardır.

İstanbul'un simgesel değerlerinden biri ve kent içi ulaşımın önemli bir unsuru olan Haydarpaşa Garı, 100 yıllık aşkın geçmişinde tarihimizin önemli olaylarına sahne olmuş ve Anadolu'nun batıya açılan kapısı konumuyla toplumsal belleğimizde çok özel bir yer edinmiştir. Tarihi, kültürel değerleriyle aynen korunması gereken 1. grup kültür varlığı olarak tescil edilmiş olan Haydarpaşa Garı ve yakın çevresi bu özellikleri nedeni ile UNESCO tarafından İstanbul silüetinin vazgeçilmez bir varlığı olarak kabul edilmektedir. Ayrıca bu alan, deprem bekleyen kentimizin Anadolu yakasında toplanma ve dağılım merkezi olarak kullanılabilir nitelikte, deniz ve demiryolu bağlantısıyla bölgenin dünya ile temas kurabileceği tek alan olma özelliğini de taşımaktadır.

Tarihsel, doğal değerlerine ve bu değerlerin güvencesi olan yasalara ve İstanbulluların yoğun tepkilerine rağmen 2003 yılından beri bölge rant amaçlı baskılarla "dönüştürülerek" betonlaştırılmak istenmektedir.

Bu süreçte, özgünlüğü ve çevresel değerleri nedeniyle Haydarpaşa Garı, Limanı ve yakın çevresi İstanbul V Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 26.04.2010 gün ve 85 sayılı kararı ile "kentsel ve tarihi sit alanı" olarak tescil edilerek koruma yönünde önemli bir adım atılmıştır.

Haydarpaşa bölgesini rant amaçlı "dönüştürme" girişimleri, kurulun aldığı "kentsel ve tarihi sit alanı" kararı sonrasında bile hiçbir bağlayıcı gelişme yokmuş gibi çeşitli şekillerde devam ettirilmiş ve "yağma" bu kez "koruma amaçlı plan" vasıtasıyla gerçekleştirilmek istenmiştir.

Ne tesadüf ki, bölgeye yönelik rant hesaplarının yapıldığı sırada, İstanbul'un göbeğinde ve herkesin gözü önünde, en iyimser bir yaklaşımla "bir dizi sorumsuzluk ve ihmal" sonucu Haydarpaşa Garı binası yandı. Toplumsal tepkiler nedeniyle bugüne kadar gerçekleştirilemeyen "dönüşüm", 28 Kasım 2010 tarihindeki yangın bahane edilerek ne yazık ki yeniden gündeme getirilmiştir.

Daha önce alınmış bulunan kurul kararlarını, ulusal ve uluslararası bilimsel çevrelerin ve kamuoyunun tepkilerini yok sayan bir plan, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu gündemine bir dayatma olarak getirilmiştir. Bu plan 2003 yılından bu yana gündeme getirilen ve reddedilen yapılaşma kararlarını esas alan bir niteliktedir. Büyükşehir Belediyesi Meclisinden oy çokluğu ile geçirilen planın onaylanması için kurula taraflarca yoğun baskılar yapıldığı kamuoyunun bilgisi dahilindedir.

Haydarpaşa Garı çatısının yanmasından sonra hızla gerçekleştirilmesi gereken restorasyon uygulaması için yapılmakta olan işlemler ise kaygılarımızı artıracak niteliktedir. Restorasyon sürecinde garın “çekim merkezi” olması için “yeniden kullanım” adı altında “gar” işlevinin ve binaya yeni işlevler verilmesi fikrinin tartışmaya açılması, başka bir meşrulaştırma aracı olarak değerlendirilmektedir.

Bu değerlendirmeler çerçevesinde Haydarpaşa Dayanışması bileşenleri olarak bizler;

1) İstanbul II Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu’nun 21.08.1997 gün ve 4542 sayılı kararı ile “1. grup korunması gerekli kültür varlığı” olarak tescil edilen Haydarpaşa Garı binasının tarihi ve kültürel değerleri ile fonksiyonları korunarak uluslararası koruma ilkeleri doğrultusunda restore edilmesini;

2) Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu’nun önünde bulunan ve kamuoyunun bilgisine sunulan “Koruma Amaçlı Plan” İstanbul V Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu’nun 26.04.2010 gün ve 85 sayılı kararı ile “kentsel ve tarihi sit alanı” olarak tescil edilen Haydarpaşa Garı ve Limanı ile yakın çevresinin değerlerini yok eden ve yaklaşık 3.000.000 m² inşaat öngören bir yağma planıdır. Anayasa Mahkemesinin 5335 sayılı yasanın 32. maddesinin 1. fıkrasını iptal etmesinin ardından yasal dayanağı da kalmayan Haydarpaşa Koruma Amaçlı Nâzım İmar Planının derhal gündemden çekilmesini ve alanın katılımcı bir planlama anlayışı ile değerlerine uygun şekilde planlanmasını ve

3) Gerek restorasyon ve gerekse planlama sürecinde evrensel planlamanın olmazsa olmazı olan “katılımcılık” ilkesi temelinde Haydarpaşa Dayanışması bileşenlerinin sürece gözlemci statüsünde katılımının mutlaka sağlanmasını

talep ediyoruz.

Beklentilerimizi değerli kamuoyumuzun bilgisine sunar, Haydarpaşa Dayanışması olarak, tarihi ve kültürel değerimizin, toplumsal belleğimizin bir parçası olan Haydarpaşa Garı, Limanı ve yakın çevresinin yağmalanmasına izin vermeyeceğimizi bir kez daha yineleriz.

Haydarpaşa Dayanışması

Sekretaryası adına

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi

BTS - Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası

Toplum Kent ve Çevre İçin Haydarpaşa Dayanışması

İstanbul Çevre Konseyi, TMMOB Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, TMMOB Kimya Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, Yurttaşlık Hareketi Derneği, Türkiye Doğal Hayatı Koruma Derneği, TMMOB Maden Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, TMMOB Gemi Mühendisleri Odası, TMMOB Metalurji Mühendisleri Odası, TMMOB Fizik Mühendisleri Odası, TMMOB Peyzaj Mühendisleri Odası İstanbul Bölge Şubesi, Çağdaş Sinema Oyuncuları Derneği (ÇASOD), İnsan Yerleşimleri Derneği, Gayrettepe Çevre Kültür Ve İşletme Kooperatifi, Liman İş Sendikası, Ses Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası, TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, TMMOB Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, TMMOB İç Mimarlar Odası İstanbul Şubesi, Devrimci İş Sendikaları Konfederasyonu (DİSK), Yapı Yol Sendikası İstanbul Şubesi, İngiltere Atatürkçü Düşünce Derneği, Eğitim-Sen 2. Nolu Şube, İstanbul Dış Hekimleri Odası, Arnavutköy Girişimi, TMMOB Harita Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, Beykoz İnisyatifi (BEYİN), Tükoder Beykoz Şubesi, Kadınlarla Dayanışma Vakfı (KADAV), Kentli Kentsel Araştırma Gönüllüleri, Özerk Sanat Konseyi, Sefertası Hareketi, İstanbul Tabip Odası, İstanbul Barosu, Lozan Mubadilleri Vakfı, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği (ÇYDD), Mimarlık Vakfı (MİV), Kamu İşletmeciliğini Geliştirme Merkezi Vakfı (KİGEM), TMMOB Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, Büro Emekçileri Sendikası, Kamu Emekçileri Sendikası Konfederasyonu (KESK), Gazhane Çevre Kültür Ve İşletme Kooperatifi, Validebağ Çevre Gönüllüleri, Kadıköy Demokratik Kadın Platformu, Yerel Yönetimler Araştırma Eğitim Derneği (YAYED), Boğaziçi Çevre Koruma Vakfı, Pir Sultan Abdal Kültür Derneği Sarıyer Şubesi, Ahşap Derneği, Katılımcı Sendikal İnsiyatif, Cumhuriyet Kadınları Derneği İstanbul Şubesi, Devlet Tiyatrosu - Opera ve Balesi Çalışanları Vakfı (TOBAV) - Kadıköy Belediyesi, Nâzım Hikmet Kültür Merkezi, Kadıköy Halkevi, Best İst 3, Darıca Kültür Derneği, Emekliler Yaşlılar Hareketi, KİP-Karadeniz İsyandadır, Kuzguncuklular Derneği, Tüm Bel Sen 3 Nolu Şube, Son Irmak Doğa ve Sanat Derneği, Toplumsal Özgürlük Platformu, İmece, Aka Der, Kaldıraç, Sosyal Haklar Derneği, Eğitim Sen, 3. Köprü Yerine Yaşam Platformu, Kuşdili Çayırı Çevre Gönüllüleri, Homur

3.18. Hukuka ve Bilime Aykırı Avrasya Tüneli Projesi'nin İşlendiği Planlar Meslek Odalarımızca Yargıya Taşındı

10.06.2011 / 2011.08.23080

Geçtiğimiz şubat ayında temeli atılan Avrasya Tüneli projesinin işlendiği nâzım ve uygulama imar planları, TMMOB Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi ve TMMOB Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi tarafından açılan ortak dava ile yargıya taşınmıştır. İmar Kanunu'nun 9. maddesine dayanarak Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından hazırlatılan bu planlardan 1/5000 ölçekli Nâzım İmar Planı İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde, 1/1000 ölçekli uygulama imar planları ise ilgili ilçe belediyelerinde (Fatih, Zeytinburnu, Üsküdar ve Kadıköy) askıya çıkarılmıştır.

İptal istemiyle dava açılan bu planlarda "İstanbul Boğazı Karayolu Tüp Geçişi Projesi" olarak anılan Avrasya Tüneli projesi, tarihi yarımada'yı denizin altından tünel ile geçecek bir otoyolu ile Anadolu yakasına bağlayacak olan bir karayolu boğaz geçiştir.

İstanbul'un bütüncül ulaşım ve planlama geleceği bakımından geri dönüşü mümkün olmayacak etkileri olan, Boğaz geçişi için kalıcı çözüm sağlamayan Avrasya Tüneli projesi, İstanbul'un üst ölçekli planlarında ve tarihi yarımada özelindeki planlama çalışmalarında öngörülmemiş; yaratacağı etkiler nedeniyle de ulaşım uzmanları, ilgili meslek odaları, STK'lar, tarih ve arkeoloji çevreleri ile UNESCO çatısı altında endişeyle izlenmiş ve eleştirilere konu olmuştur.

Mesleki bilgi birikimimiz ve İstanbul'un geçmiş deneyimleri dikkate alındığında Avrasya Tüneli projesini ve benzer başka projeleri övmek, kentimiz ve tarihi mirasımız açısından kabul edilebilir değildir. 2023 vizyonlu politik programlara *planlardan ve bilimsel öngörülerden bağımsız* projelerle varılmaya çalışılan bu günlerde, İstanbul'un kent içi ve Boğaz trafiğinde insan odaklı ve sürdürülebilir çözümlerin varlığını tıpkı 3. köprü projesinde olduğu gibi Avrasya Tüneli Projesi'nde de kamuoyu ile her fırsatta paylaşmak ve bu projelere karşı haklı mücadelemizi kamu adına sürdürmek meslek odaları olarak görevimizdir.

Kamuoyunun bilgisine saygılarımızla sunarız.

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

3.19. Haydarpaşa Yangınının Birinci Yılında Soruşturma Hâlâ Sürerken Yağmayı Koruma Planı Onaylandı

28.11.2011 / 2011.08.25922

Kamuoyunca da çok yakından izlendiği ve bilindiği gibi İstanbul'un en önemli simgesel değeri ve kent içi ulaşımın önemli bir unsuru olan tarihi ve kültürel varlığımız Haydarpaşa Garı ve çevresinin uluslararası emlak tacirlerine pazarlanma süreci 2003 yılından beri sekiz yıldır kesintisiz olarak sürdürülmektedir ve bu yağma savaşının uğrunda hiçbir fırsat kaçırılmamış, kamuoyunu yanıltmak amacıyla her türlü hile kullanılmış, Anayasaya aykırı yasalar, yönetmelikler, kararnameler çıkartılmış, bütün ülkenin içini yakan ve birinci yılını dolduran 28 Kasım yangını dahi bu rant savaşının bir fırsatı olarak değerlendirilmeye çalışılmıştır.

100 yıllık aşkın geçmişinde tarihimizin önemli olaylarına sahne olmuş ve Anadolu'nun batıya açılan kapısı konumuyla toplumsal belleğimizde çok özel bir yer edinmiş olan Haydarpaşa Garı ve yakın çevresi tarihi, kültürel değerleriyle aynen korunması gereken 1. grup kültür varlığı olarak tescil edilmiş ve koruma altına alınmış olmasına rağmen, başta TCDD yönetimi olmak üzere Haydarpaşa Garı, Limanı ve çevresi ile tüm demiryollarımızı Türkiye'nin en büyük özelleştirme projesi olarak ilan ederek uluslararası pazara çıkaran iktidarların elinde kasıtlı bir özensizliğe ve bakımsızlığa mahkûm edilmiştir.

Bütün uyarılarımıza, yasadışı yapılan tadilat çalışmaları hakkındaki savcılıklara yapılan suç duyurularımıza ve kamuoyunun süregelen yoğun ilgisine rağmen neredeyse kasıtlı olarak gerçekleştirilen özensizlik ve bakımsızlık sonucunda Haydarpaşa Garı 28 Kasım 2010 günü dünyanın gözü önünde TCDD'nin Teftiş Kurulu Başkanlığının raporlarına dahi yansıyan bir dizi tedbirsizlik, özensizlik, sorumsuzluk ve ihmal sonucu yanmış ve çok ciddi bir hasar almıştır.

Yangın sonucunda gerekli yasal soruşturmanın yapılması ve suçluların cezalandırılması beklenirken; toplumsal tepkiler nedeniyle bugüne kadar gerçekleştirilemeyen ancak "bir türlü vazgeçilemeyen rantasal dönüşüm", 28 Kasım 2010 tarihindeki yangın bahane edilerek yeniden gündeme getirilmiş,

yangından sonra acilen ve bilimsel tekniklere uygun olarak yapılması gereken onarım sürecinde, “yeniden kullanım” adı altında “gar” işlevinin ve binaya yeni işlevler verilmesi fikri tartışmaya açılmıştır.

Bu konuda Haydarpaşa dayanışması bileşenleri olarak; Haydarpaşa Garı çatısının yanmasından sonra hızla gerçekleştirilmesi gereken restorasyon uygulaması için yapılmakta olan işlemler hakkındaki kaygılarımızı kamuoyu ile paylaşmış; restorasyon sürecinde garın “çekim merkezi” olması için “yeniden kullanım” adı altında “gar” işlevinin ve binaya yeni işlevler verilmesi fikrinin tartışmaya açılmasını, başka bir meşrulaştırma aracı olarak değerlendirildiğini bildirerek

1) İstanbul II Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu’nun 21.08.1997 gün ve 4542 sayılı kararı ile “1. grup korunması gerekli kültür varlığı” olarak tescil edilen Haydarpaşa Garı binasının tarihi ve kültürel değerleri ile fonksiyonları korunarak uluslararası koruma ilkeleri doğrultusunda restore edilmesini;

2) Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu’nun önünde bulunan ve kamuoyunun bilgisine sunulan “Koruma Amaçlı Plan” İstanbul V Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu’nun 26.04.2010 gün ve 85 sayılı kararı ile “kentsel ve tarihi sit alanı” olarak tescil edilen Haydarpaşa Garı ve Limanı ile yakın çevresinin değerlerini yok eden ve yaklaşık 3.000.000 m² inşaat öngören bir yağma planıdır. Anayasa Mahkemesinin 5335 sayılı yasanın 32. maddesinin 1. fıkrasını iptal etmesinin ardından yasal dayanağı da kalmayan Haydarpaşa Koruma Amaçlı Nâzım İmar Planının derhal gündemden çekilmesini ve alanın katılımcı bir planlama anlayışı ile değerlerine uygun şekilde planlanmasını,

3) Gerek restorasyon ve gerekse planlama sürecinde evrensel planlamanın olmazsa olmazı olan “katılımcılık” ilkesi temelinde Haydarpaşa Dayanışması bileşenlerinin sürece gözlemci statüsünde katılımının mutlaka sağlanmasını talep ettiğimizi bildirmiştik.

Bu süreç sonunda aradan bir yıl geçmesine rağmen hâlâ soruşturma sonucu ve sorumluları kamuoyuna açıklanmayan yangın ertesinde TCDD 1. Bölge Müdürlüğü ile İTÜ TechnoBee akademik firması arasında yapılan sözleşmeye göre başlatılan “Rölöve Restitüsyon, Restorasyon” ve “yeniden kullanım/işlevlendirme” projeleri süreci de Haydarpaşa Garı ve çevresindeki ticari dönüşümün gerçekleştirilmesi yolunda istenilen sonucu sağlayamamıştır.

Zira İTÜ TechnoBee akademik firması bünyesinde oluşturulan ve İTÜ tarafından görevlendirilen 9 uzman üyeden oluşan Danışma Kurulu da hazırlanan projelerde *Haydarpaşa Garı ve çevresinin işlevsel tarihsel ve kentsel bütünlüğünün korunacağını, birincil olarak da Haydarpaşa gar binasının yapılış amacı ve işlevi değiştirilmeksizin projelendirme yapılacağını ilke kararı olarak kayda geçirmiştir.* Ve bu ilkelere uygun olarak hazırlanacak projelendirme süreci bitirilmeden teknik, yangın ve doğal afetlere karşı alınacak önlemler dışında Haydarpaşa gar binası ve yakın çevresinde hiçbir onarım ve yenileme çalışmasının yapılmaması konusunda kesin uyarılarda bulunmuştur. Ancak bütün bu uyarılara ve tespitlere rağmen bugün Haydarpaşa gar binasında yine hiçbir kurala uyulmadan yapılan müdahaleler devam ettirilmektedir. Bu konuda da yasal mercilere gereken başvurular yapılacaktır.

Bu sorumsuzlukların nedenlerinden birisi ise, bugüne kadar başta yangın olmak üzere gerçekleştirilen yanlış uygulamaların nedenleri ve sorumluları hakkında yapılan suç duyurularının ve soruşturmaların sonuçlandırılmaması olmuştur.

Ancak bu duyarsızlık, umursamazlık, cesaret ve cüretin asıl nedeni ise, deprem yangın gibi afetleri dahi kendi girişimleri doğrultusunda fırsat olarak kullanmaktan çekinmeyen iktidarın kurum, kural, bilim, teknik, kamu ve toplum yararı, tarih ve kültür tanımaz rant girişimlerinin kesintisiz devam ettirilmesi konusundaki ısrarcı tavrıdır.

Bu ısrarcı tavır birtakım sorumsuz yetkililere cesaret ve cüret kaynağı olmakla kalmayıp kamu adına görev yapan kurum, kuruluş ve kişileri çeşitli yöntemlerle baskı altına alarak istenilen sonuca ulaşmak için yasa çıkarmak dahil her yolu mubah görmektedir.

Bu konuda ki en büyük örnek ise, tarihi, kültürel değerleriyle aynen korunması gereken 1. grup kültür varlığı olarak tescil edilmiş olan Haydarpaşa Garı ve yakın çevresi olmuştur.

En son olarak da Haydarpaşa Gar çatısının yanışının birinci yılına 3 gün kala Haydarpaşa Garı, Kadıköy Meydanı ve Harem Otogarının bulunduğu bölgenin kültür, turizm, ticaret alanına dönüştürülmesini amaçlayan sözde “1/5000 Ölçekli Koruma Amaçlı Nâzım İmar Planı”, İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisinde oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

Daha önce alınmış bulunan kurul kararlarını, ulusal ve uluslararası bilimsel çevrelerin ve kamuoyunun tepkilerini yok sayan bu plan, 2003 yılından bu yana gündeme getirilen kamuoyunun

büyük bir tepkisi ile karşılanan ve bugüne değin hayata geçirilemeyen yapılaşma kararlarını esas alan bir niteliktedir.

Bu durum ise İBB'nin web sayfasında “*Haydarpaşa Garı, Kadıköy Meydanı ve Harem otogarının bulunduğu bölgenin kültür, turizm, ticaret alanına dönüştürülmesini amaçlayan ‘1/5000 Ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı’* İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi’nde kabul edildi” şeklinde asıl dönüşüm amacı gizlenmeye dahi çalışılmadan haber olarak yer almıştır.

Söz konusu plan ile bütün tarihi ve kültürel özelliklerinin yanı sıra deprem bekleyen kentimizin Anadolu yakasında toplanma ve dağılım merkezi olarak kullanılabilir nitelikte, deniz ve demiryolu bağlantısıyla bölgenin dünya ile temas kurabileceği tek alan olma özelliğini de taşıyan Haydarpaşa Garı ve çevresi uluslararası rant merkezlerinin talebi doğrultusunda bütün ulusal ve evrensel koruma ve kullanma kuralları hiçe sayılarak turizm ve ticaret sektörünün hizmetine sunulmuştur.

Özellikle onaylanan “koruma planının” en dikkat çekici hükmü ise yıllarca topluma TCDD’ye Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlüğü olarak hizmet vermiş gar binasının otel yapılmasına vize verilmiş olmasıdır.

Ancak bu acımasız rant projesinde ısrarcı olan kesimler bilmelidirler ki başta Haydarpaşa Dayanışması olmak üzere toplumun tüm duyarlı kesimlerinin Haydarpaşa Garı, Limanı ve çevresinin işlevine, tarihsel, kentsel ve kültürel önemine uygun olarak korunup yaşatılması konusundaki toplumsal duyarlılığı ve ısrarı bu girişimi de diğerleri gibi sonuçsuz bırakacaktır.

Gerek hâlâ soruşturma sonucu belli olamayan yangın, gerek garda sürdürülen hatalı uygulamalar ve gerekse son olarak onaylanan sözde koruma planı hakkındaki tüm yasal girişimler ve kamuoyu desteği dün olduğu gibi bugün de sürdürülecek, sekiz senedir ranta açılmayan Haydarpaşa Garı daha nice yıllar İstanbul’a ve dünyaya hizmet vermeye devam edecektir.

Kamuoyumuzun bilgisine sunar, Haydarpaşa Dayanışması olarak, tarihi ve kültürel değerimizin, toplumsal belleğimizin bir parçası olan Haydarpaşa Garı, Limanı ve yakın çevresinin yağmalanmasına izin vermeyeceğimizi bir kez daha yineleriz.

Toplum Kent ve Çevre İçin Haydarpaşa Dayanışması adına

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi

BTS - Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası

3.20. Emek Sinemasıyla İlgili Basın Toplantısına Çağrı

20.12.2011 / 2011.08.26194

Son yıllarda toplumumuzun ortak tarih kültür ve mimarlık mirası olan değerlerin yok edilmesine yönelik uygulama ve kararlar yükselen bir hızda artmaktadır.

İstanbul'un en önemli simgelerinden olan Emek Sineması ve Beyoğlu yenileme projeleri adı altında yapılan uygulamalar ile yok olma tehdidi altına girmiş bulunmaktadır.

Son günlerde basınımızda sıkça yer alan Emek Sineması ile ilgili süreç ve son gelişmeler hakkında bilgi aktarmak ve görüşlerimizi paylaşmak için siz değerli basın üyelerimizi 22 Aralık 2011 Perşembe günü saat 10.30'da Karaköy Binamızda düzenlenecek kahvaltı ve basın toplantısına davet ediyoruz.

Katılımızı dileriz.

Saygılarımızla,

TMMOB Mimarlar Odası

İstanbul Büyükşehir Şubesi

Yönetim Kurulu

Yer: TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi 3. kat toplantı salonu

3.21. Emek Sinemasının, Beyoğlu'nun ve giderek Tüm İstanbul'un Sermayenin Sonu Gelmeyen Tüketim ve Metalaşma Politikalarına Yenik Düşmemesi İçin

22 Aralık 2011

Basınımızın değerli üyeleri,

Son yıllarda, insanlığın ortak değeri ve mirası olan tarihi, kültürel, doğal varlıklarımızın yok edilmesine ve/veya ruhunu kaybetmiş geleceğe yalan söyleyen kopyalar haline dönüştürülmesine yönelik uygulama ve kararlar giderek yükselen bir hızla artmaktadır.

Üstelik bu uygulamalar geçmişten farklı olanak Anayasal görevleri anılan değerleri korumak, kollamak ve geliştirmek olan kamu otoriteleri eli ile; Anayasaya ve uluslararası normlara aykırı yasalar “dayanak” gösterilerek gerçekleştirilmektedir.

Tarihi, doğal, kültürel değerlerin korunması konusunda yüzyılların kuramsal ve deneysel birikimleri sonucu oluşan evrensel ilke, kural ve belgeler hiç çekinilmeden gerçek anlam ve amaçlarından saptırılarak yapılan yanlış uygulamaları meşrulaştırma doğrultusunda kullanılmaya çalışılmaktadır.

Sadece Beyoğlu’nda, Tarlabası’nda değil, başta tarihi yarımada olmak üzere İstanbul’un çeşitli bölgelerinde, tarihi ve kültürel mirasımızın içinde yaşayanlarla birlikte toptan “imha” edilmesinin yasal zemini olarak 5366 sayılı Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıklarının Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun ortaya atılmıştır.

Anılan yasaya dayanılarak kentlerimizin tarihi, kültürel kimliğini ve toplumsal belleğimizi oluşturan ve koruma altına alınmış alanları, “yenileme alanı” ilan edilmekte ve bu alanlara ilişkin sadece yıkımı ve kültürel varlıkların, tarihi kent dokularının ortadan kaldırılmasını öngören yenileme/dönüşüm projeleri hazırlanmakta; devletin tarih, kültür ve tabiat varlıklarını, değerlerini korumak, bu amaçla destekleyici ve özendirici tedbirler almak yönündeki Anayasal görevleri göz ardı edilmekte, sosyal bir devletin asgari yükümlülükleri dahi yerine getirilmemektedir.

Aksine, kamu adına kentimize dünya mirası niteliği kazandıran tüm değerleri, kentsel topografyayı, silueti, tarihi, kültürel mimari miras alanlarını korumak ve geleceğe aktarmakla görevli olan yerel ve merkezi otoriteler, ulusal ve uluslararası bilim ve meslek çevrelerinden gelen bütün uyarılara, devam eden yargı süreçlerine karşın bu alanları yenileme projeleri ve/veya dönüşüm projeleri adı altında yıkıma, yok oluşa terk etmektedirler.

Ayrıca bu uygulamalar yargıyı yanlış yönlendirmeyi meslek edinen sayıları üçü beşi geçmeyen bazı bilirkişilerin hazırladıkları ve genellikle sermaye şirketlerinin hazırlattıkları, istenilen sonuca göre koşullandırılmış raporlara dayanılarak meşrulaştırılmaya çalışılmakta siyasi ve idari otoriteler bu yolla yükümlülüklerinden kurtulmaya çalışmaktadırlar.

Bütün bu uygulamaların ürkütücü ve görülmeyen bir yanı da bu süreçte üretim kültürü etrafında belirlenen yaşam yerine tüketim kültürünün koşullarına göre düşünen ve yaşayan bir toplum oluşturabilmek adına toplumsal belleğimizin ve anılarımızın izlerini taşıyan tüm değer ve mekânların yok edilmesiyle geleceğimizin de ipotek altına alınmasıdır. Kamusal ve toplumsal yararı sadece ekonomik fayda ve rantlar ile açıklamaya indirgeyen bu anlayışla sadece kentsel rantları esas alan bir kent kültürünün yanı sıra bu yolda geliştirilen yeni bir estetik ve tasarım anlayışı da topluma empoze edilmeye çalışmaktadır.

Tüm bu nedenler ile 5366 sayılı Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıklarının Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanunun mağdurlarından olan Emek Sinemasının yaşatılması için verilen toplumsal mücadele sadece Emek Sineması için değil geleceğimizi ipotek altına alan bu tür kentsel uygulamalara son verilebilmesi adına son derece yaşamsal ve simgesel bir anlam kazanmıştır.

Başta basınımızın değerli mensuplarının, sanat ve kültür çevrelerinin ve İstanbul halkının emeği ve çabası sonucunda oluşan bu toplumsal tepki karşısında Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Ertuğrul Günay “*Emek Sineması yıkılmayacak, aynen korunacak. Bu olay ile ilgili raporları herkes dikkatlice okusun. Emek Sineması'nın yıkılmasına ve yok edilmesine hepimiz şiddetle karşıyız*” şeklinde bir açıklama yapmıştır.

İçtenliğine kesinlikle inandığımız Kültür ve Turizm Bakanımız Ertuğrul Günay, kamu mülkiyetinde bulunan Emek Sineması ile ilgili olarak 2010 yılının Mayıs ayında da “*Anlaşmalar yapılmış ve orada inşaata müsaade edilmiştir. Orada Türk sineması müzesi de kurulacak. Orası katiyen bir alışveriş merkezi olmayacak. Emek Sineması ile ilgili konuşmak ve yazmak isteyen arkadaşlarımızın önce bilimsel ve teknik raporları okumalarını çok faydalı buluyorum. Emek Sineması'nın aynen korunması benim özel hassasiyetimdir*” demiştir.

Ancak ne yazık ki sayın bakanımızın incelenmesini istediği bütün rapor, kurul kararları ve yürütmenin durdurulması hakkındaki kararın kaldırılması ile uygulama aşamasına geçebilme tehdidini taşıyan yargı konusu avan proje Emek Sinemasının aynen korunmasını değil, sadece tavan ve duvar süslerinin sökülerek inşa edilecek bir ticaret merkezinin üst katına yapılacak kopya bir mekâna taşınmasını ön görmektedir. Üstelik bu avan projede Emek Sineması ile birlikte Beyoğlu ve İstanbul'un kentsel kimliğini oluşturan Rüya Sineması ve İnci Pastanesi de yok edilmektedir.

Bu durum ise mahkeme tarafından atanan üç kişilik bilirkişi heyetinden Sayın Doç. Dr. Özlem Eren ve Yrd. Doç. Dr. Ömer Şükrü Deniz tarafından yapılan inceleme, saptama ve değerlendirme raporunda açıkça ortaya konulmuştur.

Sayın bilirkişiler özetle;

“Dava konusu avan projede, kültür varlığı olarak tescilli sadece Cercle d’Orient binası ve İskentinj Apartmanının korunduğu, diğer yapıların ise ya sadece cephelerinin belirli derecede korunduğu ya da tamamen kaldırıldığı görülmektedir. Avan projede, yeni yapı kütleleri ve ilave katlar oluşturulduğu, yerleşik parsel ve adanın, tarihi dokusundan farklı bir düzende, farklı bir mimari anlayışla kurgulanıp yeni bir ticaret ve kültür sanat merkezi kullanışı önerildiği, dolayısıyla dava konusu adada, yeni bir doku, cephelerinde bazı eski yapıların yüzleri görülse de yeni ve farklı kimlikli ve kültürlü bir yapı bloğu ve mekanların oluşturulduğu anlaşılmaktadır.

Uluslararası koruma ilkeleri, kültür varlığı niteliği taşıyan yapıların zorunlu haller dışında özgün yerlerinde korunması gerektiğini öngörür. ... Bu ilke, kültür varlığı yapıların kent dokusunda sahip olduğu yerin korunması açısından önem taşır. Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu kararı ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiş ve dava konusu karar ile II. grup olarak tescillenmiş olan Emek Sineması Salonu’nun, dava konusu avan projede yeni yapılanma ile oluşturulan bloğun üst katma taşınması önerisi, gerek Venedik Tüzüğü’nün 7. Maddesinde belirtilen ilkelere, gerekse 2863 Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu’nun 20. Maddesinde belirtilen ‘taşınmaz kültür varlıklarının ve parçalarının, buldukları yerde korunmaları esastır...’ kararına uymamaktadır.

Emek Sineması Salonu’nun başka bir kota taşınma önerisi ayrıca, salonu, fuayesi, gişesi ve girişinin Yeşilçam Sokağı ile aynı seviyede olmasının getirdiği, kentsel yaşamla bütünleşik kimliğini de kaybetmesine yol açacaktır.

Dava konusu avan projede Emek Sinemasının yanı sıra Rüya Sineması için önerildiği gibi, yıkıldıktan sonra başka bir kotta benzer bezemeleri üzerinde barındıran benzer bir mekan inşa edilmesinin, 2863 Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ve Venedik Tüzüğü gibi tarihsel çevreyi koruma yönetmeliklerinde belirtilen ilkelere uymamaktadır” diyerek kamuoyundan **neredeyse bir sır gibi saklanan** yargı konumuz avan projede Emek Sinemasının aynen korunup korunmadığı hakkındaki tartışmalara açıklık getirmiş bulunmaktadırlar.

İstanbul gibi dünya mirası eşsiz bir kentin çekim noktasındaki sit alanında böylesine toplumla bütünleşmiş; başta sanat ve sinema sevenler olmak üzere İstanbulluların kültürel simgesi, toplumun ortak malı ve değeri olan Emek Sinemasının, Beyoğlu'nun ve giderek tüm İstanbul'un sermayenin sonu gelmeyen tüketim ve metalaşma politikalarına yenik düşmemesi için;

Başta Kültür ve Turizm bakanımız ve Beyoğlu Belediyesi başkanı ve Sosyal Güvenlik Kurumu yetkilileri olmak üzere tüm yetkililere bir kez daha sesleniyoruz...

• **Yargı süreci sonlandırılmadan bir hukuk kazası olarak niteleyebileceğimiz yürütmeyi durdurma kararının kaldırılmasını fırsat bilerek** Kamer İnşaat Ticaret ve Sanayi Limited Şirketi ile TC Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü arasında imzalanan yok hükmünde bir protokole dayanarak hazırlanan avan proje ile ilgili hafriyat, yıkım sökülme vb gibi geri dönülmez zararlara neden olabilecek sonradan tüm yetkilileri sorumluluk altına alabilecek hiçbir yapısal müdahaleye girmeyiniz.

• **Cercle d'Orient binası ve İskentinj Apartmanı hariç bütün tescilli yapıların yıkımını ve tiyatro dekoru gibi sadece cephelerinin yeni malzeme ile inşasını, Emek Sinemasının yıkılarak söz konusu yerde inşa edilecek bir alışveriş merkezinin üst katına kopyalanmasını öngören ve akıl almaz bir şekilde Yenileme Kurulunca onaylanan avan projeyi derhal geri çekiniz.**

• **İstanbul ve Beyoğlu'nun nadir kalmış kamusal alanlarından olan ve toplum adına korumak ve kollamak için tarafınıza emanet edilmiş bulunan kültür varlığı yapılarımızı ve Emek Sinemasını; evrensel koruma ilkelerine uygun olarak koruyup gerekiyorsa "kültür ve mimari mirasın incelenmesine ve korunmasına yardımcı olacak tüm bilimsel tekniklerden yararlanma" ilkesine uygun olarak onarıp asli işlevine uygun olarak acilen toplum hizmetine sununuz.**

Ayrıca Sulukule'de, Tarlabası'nda, Fener-Balat-Ayvansaray'da, Beyoğlu Saray sinemasında fiziksel ve sosyal son derece can yakıcı sonuçlarını görmeye başladığımız bu mimarlık, kültür, tarih ve hukuk katliamına artık "dur" denilmesi; İstanbul'u İstanbul yapan tarihi ve kültürel değerlerin meta olarak görülmesine, kamusal ve kentsel alanların iktisadi enstrümanlar olarak yerli ve uluslararası sermayenin emrine sunulması politikalarına derhal son verilmesi gerekmektedir.

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi olarak başta basınımızın değerli mensupları olmak üzere sanat ve kültür insanlarımızın ve İstanbulluların toplumun ortak malı ve değeri olan

Emek Sinemasının korunması konusunda göstermiş olduğu emek ve çaba toplumsal duyarlılığın ortak geleceğimiz için en önemli umut olduğunu biliyor ve **24 Aralık Cumartesi günü saat 16.00’da Taksim Meydanında ve Emek Sineması önünde tüm kültür ve sanatseverlerin yanında olacağımızı kamuoyuna saygı ile duyuruyoruz.**

Saygılarımızla.

TMMOB Mimarlar Odası

İstanbul Büyükkent Şubesi